

Student Migration from Myanmar to Thailand after the 2021 Coup

การย้ายถิ่นฐานของนักศึกษาจากเมียนมาสู่ประเทศไทยภายหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564

NYI NYI KYAW & SIRADA KHEMANITTHATHAI
โดย ดร.หนี่ หนี่ จ่อ และ ดร.ศิรดา เขมานิฏฐาไท

Student Migration from Myanmar
to Thailand after the 2021 Coup

ISBN 978-3-88795-638-7

Copyright 2026

Publishers

Hanns-Seidel-Stiftung e.V., Munich
Lazarettestr, 33, 80636 Munich,
Tel. +49 (0)89 1258-0
E-Mail: info@hss.de, online:www.hss.de

and

The Nelson Mandela Centre for Conflict Resolution, Atrocity Prevention, and Human Security, Chulalongkorn University,
46 Henri Dunant Rd, Pathum Wan,
Bangkok 10330

Authors Nyi Nyi Kyaw & Sirada Khemanitthathai

Layout and Artwork yingtzarm.design

Suggested citation Nyi Nyi Kyaw and Sirada Khemanitthathai. 2026. Student Migration from Myanmar to Thailand after the 2021 Coup. Hanns-Seidel-Stiftung e.V. and The Nelson Mandela Centre for Conflict Resolution, Atrocity Prevention, and Human Security, Chulalongkorn University.

Student Migration from Myanmar to Thailand after the 2021 Coup

การย้ายถิ่นฐานของนักศึกษาจากเมียนมาสู่ประเทศไทยภายหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564

NYI NYI KYAW & SIRADA KHEMANITTHATHAI

โดย ดร.หนี่ หนี่ จ่อ และ ดร.ศิรดา เขมานิฏฐาไท

Acknowledgements

We would like to express our sincere gratitude to Hanns Seidel Foundation and the Nelson Mandela Centre for Conflict Resolution, Atrocity Prevention, and Human Security, Chulalongkorn University for their funding and administrative support. This research would not have been possible without the contributions of our consultant, research assistants, and all 355 respondents.

Data Analyst and Research Consultant:
Dr. Pongkwan Sawasdipaki

Main Research Assistant:
Phyu Phyu Khine

Data Collection Assistants:
Mya Myet Thwe Khin, Hein Set Aung, Nyan Lynn Htet, Zar Ni Pyone, Sai Khun Min, Zwe Bhone Wai, Thu Thu Aung, Htin Aung Lin, Aye Mon, Thet Paing Soe, Su Nadi Hlaing, Chaw Yadana Sint

Research Assistant (Thai):
Wannaporn Hutakowit

Data Analysis Assistant:
Yee Mon Oo Kyaw

Data Collection Assistant (Thai):
Aphiban Somwang

กิตติกรรมประกาศ

นักวิจัยขอขอบพระคุณมูลนิธิฮันส์ ไซเดล (Hanns Seidel Foundation) และศูนย์เนลสัน แมนเดลา เพื่อการแก้ไขความขัดแย้ง การป้องกันการทารุณกรรม และความมั่นคงของมนุษย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างยิ่ง สำหรับการสนับสนุนทุนวิจัยและการบริหารจัดการ งานวิจัยนี้จะไม่สามารถสำเร็จได้หากปราศจากการสนับสนุนจากที่ปรึกษา ผู้ช่วยวิจัย และผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 355 ท่าน

นักวิเคราะห์ข้อมูลและที่ปรึกษางานวิจัย:
ดร.ปองขวัญ สวัสดิภักดิ์

ผู้ช่วยวิจัยหลัก:
Phyu Phyu Khine

ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสอบถาม):
Mya Myet Thwe Khin, Hein Set Aung, Nyan Lynn Htet, Zar Ni Pyone, Sai Khun Min, Zwe Bhone Wai, Thu Thu Aung, Htin Aung Lin, Aye Mon, Thet Paing Soe, Su Nadi Hlaing, Chaw Yadana Sint

ผู้ช่วยวิจัย (ไทย):
วรรณพร หุตะโกวิท

ผู้ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล:
Yee Mon Oo Kyaw

ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล (ไทย):
อภิบาล สมหวัง

Contents

Acknowledgements

1 Executive Summary

6 Introduction

14 Research Methodology

20 The Rising Number of Myanmar University Students in Thailand

28 Demography of the respondents

32 Drivers

44 Opportunities for Thailand

54 The Thai Experience: Perceptions and Challenges

60 Institutional Perspectives

64 Conclusions

72 Recommendations

72 Recommendations for Thai Universities

73 Recommendations for Thai Authorities

76 References

78 Appendix: Questionnaire

84 About the authors

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ

บทสรุปผู้บริหาร 2

บทนำ 7

ระเบียบวิธีวิจัย 15

จำนวนที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาในประเทศไทย 21

ประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม 29

ปัจจัยขับเคลื่อน 33

โอกาสสำหรับประเทศไทย 45

ประสบการณ์ในประเทศไทย: การรับรู้และความท้าทาย 55

มุมมองเชิงสถาบัน 61

บทสรุป 65

ข้อเสนอแนะ 74

ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยไทย 74

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานทางการของไทย 75

เอกสารอ้างอิง 77

ภาคผนวก: แบบสอบถาม 81

เกี่ยวกับผู้เขียน 84

Executive Summary

The post-2021 surge in student migration from Myanmar to Thailand represents a structural transformation in regional education flows, driven by authoritarian retrenchment, the collapse of Myanmar's higher education system, and Thailand's strategic positioning within an increasingly market-driven landscape. Education has become a refuge, mobility a survival strategy, and Thailand a critical hub in the political economy of displacement.

The scale of change is unprecedented: Myanmar student enrollments in Thai universities rose from 2,500–2,800 before the coup to an estimated 12,000 in 2024 and 17,000 in 2025 for degree programs alone, with additional unquantified flows into language and non-degree tracks. This growth reflects three waves of displacement: the immediate post-coup flight linked to Civil Disobedience Movement (CDM) repression; prolonged paralysis of Myanmar's higher education sector; and mandatory conscription introduced in February 2024. These dynamics blur distinctions between voluntary education migration and forced displacement.

บทสรุปผู้บริหาร

การหลั่งไหลของนักศึกษาจากเมียนมาสู่ประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วภายหลังปี พ.ศ. 2564 สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของกระแสการศึกษาในระดับภูมิภาค ซึ่งถูกผลักดันโดยการกระชับอำนาจของระบอบเผด็จการ การล่มสลายของระบบอุดมศึกษาในเมียนมา และการวางตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศไทยท่ามกลางภูมิทัศน์ที่ขับเคลื่อนด้วยระบบตลาดมากขึ้น การศึกษาได้กลายเป็นพื้นที่หลบภัย การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานกลายเป็นกลยุทธ์เพื่อความอยู่รอด และประเทศไทยได้กลายเป็นศูนย์กลางสำคัญในเศรษฐศาสตร์การเมืองของการพลัดถิ่น

การเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักศึกษานี้ถือเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ยอดการลงทะเบียนของนักศึกษาเมียนมาในมหาวิทยาลัยไทยเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,500–2,800 คนในช่วงก่อนการรัฐประหาร สู่ระดับประมาณการที่ 12,000 คนในปี พ.ศ. 2567 และพุ่งสูงถึงราว ๆ 17,000 คนในปี พ.ศ. 2568 เฉพาะในหลักสูตรระดับปริญญาเท่านั้น โดยยังไม่รวมถึงจำนวนนักเรียนนักศึกษาในหลักสูตรภาษาและหลักสูตรที่ไม่ใช่ปริญญาบัตรซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่ชัด การเติบโตนี้สะท้อนถึงการพลัดถิ่นสามระลอก ได้แก่ 1. การหนีภัยในช่วงหลังการรัฐประหารทันทีซึ่งเชื่อมโยงกับการปราบปรามขบวนการอารยะขัดขืน (Civil Disobedience Movement) 2. ภาวะชะงักงันที่ยืดเยื้อของภาคอุดมศึกษาเมียนมา และ 3.การบังคับใช้กฎหมายการเกณฑ์ทหารซึ่งเริ่มขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 พลวัตเหล่านี้ทำให้เส้นแบ่งระหว่างการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาโดยสมัครใจกับการพลัดถิ่นโดยบังคับ (Forced Displacement) มีความคลุมเครือมากยิ่งขึ้น

Despite coercive structures, student agency and aspiration remain central. Student migrants actively plan routes, via air corridors, land crossings, or hybrid strategies, and rely on digital platforms and peer networks for information. Thailand's higher education sector benefits economically and strategically, with growing concentrations of Myanmar students in private universities in Bangkok and public institutions in northern Thailand. Beyond revenue, Myanmar students enhance Thailand's soft power, as nearly half had never visited the country before enrollment.

Student experiences are mixed: safety, cultural proximity, and LGBTQ+ acceptance contrast with discrimination, visa burdens, financial stress, and limited work rights. Post-graduation intentions reveal complex mobility patterns: 40.8% plan to stay in Thailand, 41.5% aim for onward migration, and only 12.7% expect immediate return to Myanmar.

This study used qualitative methods, including a survey of 355 Myanmar university students, two focus group discussions, interviews with Thai university staff and student representatives, and a desk review of official enrollment data. Findings highlight profound implications: Myanmar faces a deepening youth and talent drain, while Thailand gains economically and strategically but must address governance challenges. Regionally, the case illustrates how authoritarian disruption reshapes educational geographies and soft power dynamics.

แม้ต้องเผชิญกับโครงสร้างที่บีบบังคับ แต่บทบาทการเป็นผู้กระทำ (agency) และความมุ่งหวังของนักศึกษายังคงเป็นหัวใจสำคัญ นักศึกษาผู้ย้ายถิ่นวางแผนเส้นทางอย่างกระตือรือร้น ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางผ่านเส้นทางอากาศ การข้ามพรมแดนทางบก หรือกลยุทธ์แบบผสมผสาน และพึ่งพาแพลตฟอร์มดิจิทัลรวมถึงเครือข่ายเพื่อนฝูง สำหรับข้อมูลข่าวสาร ภาคอุดมศึกษาของไทย ได้รับประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ โดยมีการกระจุกตัวของนักศึกษาเมียนมาเพิ่มขึ้น ในมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานครและสถาบันของรัฐในภาคเหนือของไทย นอกเหนือจากมิติด้านรายได้แล้ว นักศึกษาเมียนมายังช่วยเสริมการสร้างซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power)[1] ของไทย เนื่องจากเกือบครึ่งหนึ่งของนักศึกษากลุ่มนี้ไม่เคยเดินทางมายังประเทศไทยมาก่อนที่จะเข้าศึกษา

ประสบการณ์ของนักศึกษามีลักษณะที่ปะปนกันทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยความรู้สึกปลอดภัย ความใกล้ชิดทางวัฒนธรรม และการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) นั้น สวนทางกับการเผชิญกับการเลือกปฏิบัติ ภาระด้านขั้นตอนการทำวีซ่า ความกดดันทางการเงิน และสิทธิในการทำงานที่ถูกจำกัด ความตั้งใจหลังสำเร็จการศึกษาเผยให้เห็นรูปแบบการเคลื่อนย้ายที่ซับซ้อน โดยร้อยละ 40.8 วางแผนที่จะพำนักต่อในประเทศไทย ร้อยละ 41.5 ตั้งเป้าที่จะย้ายถิ่นต่อไปยังประเทศที่สาม และมีเพียงร้อยละ 12.7 เท่านั้นที่คาดว่าจะเดินทางกลับเมียนมา

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยการสำรวจนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาจำนวน 355 ราย การสนทนากลุ่มจำนวน 2 ครั้ง การสัมภาษณ์บุคลากรมหาวิทยาลัยไทยและตัวแทนนักศึกษา การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากสถิติการลงทะเบียนอย่างเป็นทางการ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่สำคัญยิ่งนั่นคือ เมียนมากำลังเผชิญกับภาวะการสูญเสียประชากรวัยหนุ่มสาวและกลุ่มผู้มีความสามารถ (talent drain) ที่ทวีความรุนแรงขึ้น ในขณะที่ประเทศไทยได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ แต่จำเป็นต้องจัดการกับความท้าทายด้านการบริหารจัดการนโยบาย ในระดับภูมิภาค กรณีศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าสภาวะชะงักงันจากระบอบอำนาจนิยมได้ปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางการศึกษาและพลวัตของซอฟต์พาวเวอร์ไปอย่างไร

1 ผู้เขียนขอแปลคำว่า Soft Power เป็นคำทับศัพท์ “ซอฟต์พาวเวอร์” เพื่อให้ความหมายที่ครอบคลุมได้มากกว่าคำว่า “อำนาจอ่อน” หรือ “อำนาจละมุน” ทั้งนี้ ซอฟต์พาวเวอร์หมายถึงอำนาจในการโน้มน้าวใจ หรือดึงดูดใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม โดยใช้อิทธิพลทางวัฒนธรรม ค่านิยม อุดมการณ์ การศึกษา ความชอบธรรมทางนโยบาย

Introduction

The February 2021 military coup in Myanmar marked a profound rupture in the country's political trajectory. It reversed a decade of partial liberalization and democratic opening from late 2010. The coup precipitated widespread violence, political repression, and economic collapse. This triggered a multidimensional polycrisis across all sectors of society. Among its most significant consequences has been the acceleration of displacement and migration, both internal and cross-border. Over the past five years, individuals, families and communities have been seeking safety, livelihood opportunities and educational continuity. Although migration from Myanmar to Thailand is not a new phenomenon, historically it has been dominated by low-skilled labour migration and refugee flows from conflict-affected border regions such as the states of Karen and Shan. In contrast, the post-coup period has introduced new patterns and actors. The migration of middle-class individuals, students and professionals is a particularly significant yet under-explored aspect of Myanmar's displacement and migration crisis. This migration has grown significantly over the past four to five years.

บทนำ

การรัฐประหารโดยกองทัพในเมียนมาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ถือเป็นจุดแตกหักครั้งสำคัญในวิถีทางการเมืองของประเทศ เหตุการณ์ดังกล่าวได้พลิกผันช่วงเวลาแห่งการเปิดเสรีบางส่วนและการเปิดกว้างสู่ระบอบประชาธิปไตยที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2553 การรัฐประหารได้เร่งให้เกิดความรุนแรงในวงกว้าง การปราบปรามทางการเมือง และการล่มสลายทางเศรษฐกิจ สิ่งนี้นำไปสู่วิกฤตการณ์หลายมิติที่ซ้อนทับกันในทุกภาคส่วนของสังคม ผลกระทบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือการเร่งตัวของการพลัดถิ่นและการย้ายถิ่นฐานทั้งภายในประเทศและข้ามพรมแดน ตลอดระยะเวลาห้าปีที่ผ่านมา ปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชนต่างพยายามแสวงหาความปลอดภัย โอกาสในการดำรงชีพ และความต่อเนื่องทางการศึกษา แม้ว่าการย้ายถิ่นจากเมียนมาสู่ไทยจะไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ แต่ในเชิงประวัติศาสตร์ กระแสการย้ายถิ่นดังกล่าวถูกขับเคลื่อนโดยแรงงานทักษะต่ำและกลุ่มผู้ลี้ภัยจากพื้นที่ชายแดน ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง เช่น รัฐกะเหรี่ยงและรัฐฉาน ในทางตรงกันข้าม ยุคหลังการรัฐประหารได้ก่อให้เกิดรูปแบบและตัวแสดงใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายถิ่นของกลุ่มชนชั้นกลาง นักศึกษา และผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นแง่มุมสำคัญของวิกฤตการพลัดถิ่น และการย้ายถิ่นของเมียนมาที่ยังไม่ได้รับการศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวางนัก แม้ว่ามีการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา

Existing academic and policy scholarship on Myanmar–Thailand migration has primarily concentrated on four areas:

(1) migrant workers, typically employed in low-wage, low-skilled positions (e.g. Pollock & Soe Lin Aung 2010; Campbell 2012; Chan 2018, 2022;
(2) refugees fleeing armed conflict—primarily ethnic Karen from border regions—including both camp-based and transient populations (e.g. Grundy-War & Wong Siew Yin 2002; Lang 2002; Jolliffe 2016; Olivius 2017; Rhoden 2019; Poocharoen et al 2021);
(3) political refugees, such as activists and journalists, encompassing the '88 Generation' and those affected by the post-2021 coup (e.g. Simpson 2013; Olivius 2019; Olivius & Hedström 2025); and
(4) the dynamics of the Thai–Myanmar border (e.g. Soe Lin Aung 2014; Dannecker & Schaffar 2016; Banki 2025; Campbell 2025).

The movement of Myanmar students to Thailand, including primary, secondary, undergraduate, graduate, and non-degree levels, following the 2021 coup is a relatively recent phenomenon and has therefore remained marginal in existing studies and debates on Myanmar and Thailand–Myanmar relations. This gap is striking given the scale and significance of post-coup student migration, which has positioned Thailand as a key destination for Myanmar's educated youth.

The drivers behind this post-coup student migration are multifaceted. First, the coup disrupted Myanmar's higher education system structurally. Universities closed for extended periods due to instability, strikes, and the Civil Disobedience Movement (CDM). The CDM mobilized thousands of students and faculty against the junta. Many CDM participants faced persecution, forcing them to seek refuge in resistance-controlled areas or abroad. Beyond politicians, activists, and dissident and their families, the broader student population faced educational uncertainty. Institutions stayed shuttered in conflict-stricken areas or operated under military control. This undermined academic freedom, quality, and opportunity. Even wealthy young people who are not politically active are affected, too, and seek educational opportunities abroad. Second, the economic crisis (with currency depreciation, inflation, and unemployment) constrained youth opportunities. Overseas education became attractive for those seeking refuge, or with financial means or scholarships.

Since February 2024, the junta's mandatory conscription (first for men, then women) has intensified these pressures. The People's Military Service Law aims to replenish ranks amid escalating conflict. It has sparked widespread fear among youth. This has further catalyzed student migration to Thailand. For many, migration is now a survival strategy to evade service, not just an educational goal. This blurs the distinction

งานวิชาการและงานวิจัยเชิงนโยบายที่มีอยู่เกี่ยวกับการย้ายถิ่นระหว่างเมียนมาและไทย มักมุ่งเน้นไปที่ 4 ด้านหลัก ได้แก่

(1) แรงงานข้ามชาติ ซึ่งโดยทั่วไปทำงานในตำแหน่งที่มีค่าจ้างต่ำและทักษะต่ำ (อาทิ Pollock & Soe Lin Aung 2010; Campbell 2012; Chan 2018, 2022)

(2) ผู้ลี้ภัยที่หนีความขัดแย้งด้วยอาวุธ ส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยงจากพื้นที่ชายแดน รวมถึงประชากรทั้งในค่ายพักพิงชั่วคราวและประชากรที่เคลื่อนย้ายไปมา (อาทิ Grundy-War & Wong Siew Yin 2002; Lang 2002; Jolliffe 2016; Olivius 2017; Rhoden 2019; Poocharoen et al 2021)

(3) ผู้ลี้ภัยทางการเมือง เช่น นักกิจกรรมและนักข่าว ครอบคลุมถึง 'คนรุ่น 88' (88 Generation) และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการรัฐประหารหลังปี พ.ศ. 2564 (อาทิ Simpson 2013; Olivius 2019; Olivius & Hedström 2025) และ

(4) พลวัตของชายแดนไทย-เมียนมา (อาทิ Soe Lin Aung 2014; Dannecker & Schaffar 2016; Banki 2025; Campbell 2025)

การเคลื่อนย้ายของนักศึกษาเมียนมาสู่ประเทศไทย ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา และระดับที่ไม่ใช่ปริญญาบัตร ภายหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564 ถือเป็นปรากฏการณ์ที่ค่อนข้างใหม่ จึงส่งผลให้ประเด็นนี้ยังคงเป็นประเด็นรองในงานวิจัยและการอภิปรายที่มีอยู่เกี่ยวกับเมียนมาและความสัมพันธ์ไทย-เมียนมา ช่องว่างทางองค์ความรู้นี้มีความเด่นชัดอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงขนาดและนัยสำคัญของการย้ายถิ่นของนักศึกษาหลังการรัฐประหาร ซึ่งได้ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายปลายทางสำคัญสำหรับเยาวชนผู้มีการศึกษาของเมียนมา

ปัจจัยผลักดันเบื้องหลังการย้ายถิ่นของนักศึกษาหลังการรัฐประหารนี้มีหลายมิติ ประการแรก การรัฐประหารส่งผลให้ระบบอุดมศึกษาของเมียนมา เกิดการหยุดชะงักเชิงโครงสร้าง มหาวิทยาลัยถูกปิดทำการเป็นระยะเวลานานเนื่องจากความไม่สงบ การนัดหยุดงาน และขบวนการอารยะขัดขืน (CDM) ขบวนการ CDM ได้ระดมพลนักศึกษาและคณาจารย์นับพันเพื่อต่อต้านระบอบทหาร ผู้เข้าร่วม CDM จำนวนมากเผชิญกับการประหัตประหาร บีบบังคับให้พวกเขาต้องแสวงหาที่หลบภัยในพื้นที่ควบคุมของฝ่ายต่อต้าน หรือเดินทางออกนอกประเทศ นอกเหนือจากนักการเมือง นักกิจกรรม และผู้เห็นต่างพร้อมครอบครัวแล้ว กลุ่มนักศึกษาในวงกว้างยังต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนทางการศึกษา สถาบันการศึกษาในพื้นที่ขัดแย้งยังคงปิดทำการหรือดำเนินงานภายใต้การควบคุมของทหาร สถานการณ์นี้ได้บั่นทอนเสรีภาพทางวิชาการ คุณภาพ และโอกาส แม้แต่เยาวชนที่มีฐานะร่ำรวยและไม่ได้เคลื่อนไหวทางการเมืองก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน และต่างแสวงหาโอกาสทางการศึกษาในต่างแดน ประการที่สอง วิกฤตเศรษฐกิจ (ทั้งการอ่อนค่าของสกุลเงิน เงินเฟ้อ และการว่างงาน) ได้จำกัดโอกาสของเยาวชนการศึกษาต่อต่างประเทศจึงกลายเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ สำหรับผู้ที่แสวงหาที่ปลอดภัย ผู้ที่มีทุนทรัพย์ หรือผู้ที่ได้รับทุนการศึกษา

นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 การบังคับเกณฑ์ทหารของรัฐบาลทหาร (ซึ่งเริ่มจากกลุ่มผู้ชายและตามด้วยกลุ่มผู้หญิงในเวลาต่อมา) ได้ทำให้แรงกดดันเหล่านี้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารของประชาชนมีเป้าหมายเพื่อเติมกำลังพลท่ามกลางความขัดแย้งที่ขยายตัว กฎหมายดังกล่าวได้จุดชนวนความหวาดกลัวในวงกว้างในหมู่เยาวชน และได้

between voluntary and forced migration. It places student mobility on a spectrum ranging from involuntary displacement to voluntary temporary migration for reasons such as work and education. It is important to note that Myanmar–Thailand student migration is not solely educational. Rather, it is embedded in Myanmar's authoritarianism and militarisation, with resistance spilling over into Thailand.

On the other hand, Thailand's role as a destination country is shaped by both structural and conjunctural factors. Geographically proximate and historically linked through patterns of labor migration, Thailand offers relative political stability and a diversified higher education sector comprising public and private universities. The country's visa regime, while restrictive for low-skilled migrants, provides pathways for international students, albeit with bureaucratic hurdles and financial requirements. Moreover, Thailand's demographic trends, particularly declining fertility rates, an aging population, and falling enrollments, have created incentives for universities to attract foreign students. This supports broader strategies of revenue generation and internationalization of the Thai higher education sector as well. This also aligns with global patterns of neoliberalization in higher education, where institutions increasingly operate as market actors competing for fee-paying students. For Thai universities, Myanmar represents a promising source of demand, given its significant youth population and the crisis-induced disruption of domestic educational opportunities.

The implications of this migration extend beyond the educational sphere. On an individual level, it offers Myanmar youth a way to pursue their academic and professional aspirations. This occurs amid political repression and economic instability. At the societal level, student migration contributes to a brain drain in Myanmar, affecting the country in the short, medium, and long term. This deprives or will deprive Myanmar of the human capital necessary for democratic reconstruction and development. For Thailand, the influx generates economic benefits through tuition and living expenses. It also enhances soft power by establishing Thai institutions as regional learning hubs. This reflects broader geopolitical currents in mainland Southeast Asia, where education serves as a tool of influence and integration.

เร่งให้เกิดการย้ายถิ่นของนักศึกษามายังประเทศไทย สำหรับหลายคน การย้ายถิ่นในขณะนี้ถือเป็นกลยุทธ์เพื่อความอยู่รอดเพื่อหลีกเลี่ยงการการถูกเกณฑ์ไปรบ ไม่ใช่เพียงเป้าหมายทางการศึกษาอย่างเดียว ปรากฏการณ์นี้ทำให้เส้นแบ่งระหว่างการย้ายถิ่นโดยสมัครใจและการพลัดถิ่นโดยบังคับมีความพร่าเลือน และทำให้สถานะการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา มีลักษณะก้ำกึ่งและอยู่บน 'สเปกตรัม' (spectrum)) ที่ครอบคลุมตั้งแต่การพลัดถิ่นโดยไม่สมัครใจไปจนถึงการย้ายถิ่นชั่วคราวโดยสมัครใจด้วยเหตุผลด้านการทำงานและการศึกษา สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักคือการย้ายถิ่นของนักศึกษาเมียนมาสู่ไทยไม่ได้เป็นเรื่องของการศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นสิ่งที่ฝังรากลึกอยู่ในระบอบอำนาจนิยมและการทำให้สังคมเป็นแบบทหาร (militarisation) โดยมีฝ่ายต่อต้านที่เคลื่อนย้ายเข้ามาสู่ประเทศไทย

ในทางกลับกัน บทบาทของประเทศไทยในฐานะประเทศปลายทางถูกกำหนดโดยปัจจัยทั้งในเชิงโครงสร้างและเชิงสถานการณ์ ด้วยความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ผ่านรูปแบบการย้ายถิ่นของแรงงาน ประเทศไทยจึงเป็นทางเลือกที่มีเสถียรภาพทางการเมืองดีกว่าโดยเปรียบเทียบและมีภาคอุดมศึกษาที่หลากหลายกว่า ซึ่งประกอบด้วยมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน แม้ว่าระบอบการบริหารจัดการวีซ่าของไทยจะมีความเข้มงวดสำหรับแรงงานข้ามชาติทักษะต่ำ แต่ก็เปิดช่องทางสำหรับนักศึกษาต่างชาติ แม้จะมีอุปสรรคด้านขั้นตอนทางราชการและเงื่อนไขทางการเงิน นอกจากนี้ แนวโน้มทางประชากรของไทย โดยเฉพาะอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลง การเข้าสู่สังคมสูงวัย และจำนวนการเข้าเรียนที่ลดต่ำลง ได้สร้างแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งสอดรับกับยุทธศาสตร์ในภาพรวมด้านการสร้างรายได้และการทำให้ภาคอุดมศึกษาของไทยมีความเป็นสากล นอกจากนี้ ปรากฏการณ์ดังกล่าวยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับรูปแบบของ 'ความเป็นเสรีนิยมใหม่' ในภาคอุดมศึกษาทั่วโลก ที่สถาบันต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแสดงทางการตลาดที่ต้องแข่งขันกันเพื่อดึงดูดนักศึกษาที่จ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยไทย เมียนมาถือเป็นแหล่งอุปสงค์ที่เปี่ยมไปด้วยศักยภาพ เมื่อพิจารณาจากประชากรเยาวชนจำนวนมากและสภาวะชะงักงันของโอกาสทางการศึกษาในประเทศอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์

นัยยะของการย้ายถิ่นนี้แผ่ขยายไปไกลกว่ามิติทางการศึกษา ในระดับปัจเจกบุคคล ปรากฏการณ์นี้เปิดทางให้เยาวชนเมียนมาได้มีหนทางในการบรรลุความมุ่งหวังทางวิชาการและวิชาชีพ ท่ามกลางการปราบปรามทางการเมืองและความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ ในระดับสังคม การย้ายถิ่นของนักศึกษามีส่วนทำให้เกิดภาวะสมองไหลในเมียนมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว สิ่งนี้ก็ดกันหรือจะกีดกันเมียนมาจากการมีทุนมนุษย์ที่จำเป็นสำหรับการฟื้นฟูประชาธิปไตยและการพัฒนา สำหรับประเทศไทย การไหลบ่าเข้ามานี้สร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจผ่านค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายในการครองชีพ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างซอฟต์พาวเวอร์โดยการสถาปนาสถาบันการศึกษาของไทยให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ระดับภูมิภาค สิ่งนี้สะท้อนถึงกระแสภูมิรัฐศาสตร์ในวงกว้างของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีป ที่ซึ่งการศึกษาถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างอิทธิพลและการบูรณาการ

This research examines the unprecedented migration of Myanmar students to Thailand following the 2021 coup. It focuses on those enrolled in public and private universities and identifies structural push and pull factors. The study also highlights student agency, including decision-making processes, aspirations, strategies for coping with uncertainty, and migration routes. Implicitly adopting a multi-scalar approach, it analyzes how individual trajectories intersect with institutional imperatives and Thailand's conditions. This situates student migration within the political economy of education and regional geopolitics.

This report provides a comprehensive analysis of Myanmar student migration to Thailand post-2021 coup. It begins by examining the rising number of Myanmar university students in Thailand. This trend fits broader cross-border mobility patterns. It highlights unprecedented scale compared to pre-coup periods. The next section presents the demographic profile of respondents. It offers insights into age, gender, socio-economic background, ethnic composition, and prior educational trajectories. This mapping is crucial for understanding diverse experiences and motivations. The report then explores drivers of student migration. It analyzes structural push factors like political repression, militarization, and Myanmar's higher education collapse. It covers pull factors including Thailand's stability, institutional capacity, and internationalisation strategies. Beyond structures, it considers student agency. This includes aspirations, decision-making, and survival strategies amid authoritarianism and uncertainty. Subsequently, the report assesses opportunities for Thailand. The influx intersects with demographic challenges, economic needs, and neoliberal higher education. It foregrounds benefits for Thai institutions, which include but are not limited to revenue, human capital, and regional influence. The following sections delve into the Thai experience. Thai institutional perspectives follow. Finally, the report offers policy recommendations. These aim to improve student welfare, foster inclusive environments, and leverage migration for mutual benefit. Together, these sections detail a phenomenon reshaping Southeast Asia's educational and migratory landscapes.

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาลักษณะการย้ายถิ่นฐานที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนของนักศึกษาเมียนมาสู่ประเทศไทยหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564 โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน และระบุปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดเชิงโครงสร้าง การศึกษานี้ยังเน้นย้ำถึงบทบาทการเป็นผู้การกระทำของนักศึกษา (Student Agency) ซึ่งรวมถึงกระบวนการตัดสินใจ ความมุ่งหวัง กลยุทธ์ในการเผชิญกับความไม่แน่นอน และเส้นทางการย้ายถิ่น งานวิจัยนี้ยังได้นำแนวทางการวิเคราะห์แบบพหุระดับ (multi-scalar approach) มาปรับใช้โดยนัย เพื่อวิเคราะห์ว่าวิถีหรือเส้นทางของปัจเจกบุคคลมาบรรจบกับความจำเป็นของสถาบันการศึกษาและเงื่อนไขของประเทศไทยได้อย่างไร สิ่งนี้เป็นการวางตำแหน่งการย้ายถิ่นของนักศึกษาให้อยู่ภายในบริบทเศรษฐศาสตร์การเมืองของการศึกษา และภูมิรัฐศาสตร์ระดับภูมิภาค

รายงานฉบับนี้เป็นการนำเสนอบทวิเคราะห์ ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการย้ายถิ่นของนักศึกษาเมียนมา สู่ประเทศไทยหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564 โดยเริ่มจากการพิจารณาจำนวนที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาในประเทศไทย แนวโน้มนี้สอดคล้องกับรูปแบบการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนที่กว้างขึ้น และเน้นย้ำถึงจำนวนที่สูงเป็นประวัติการณ์เมื่อเทียบกับช่วงก่อนการรัฐประหาร ส่วนถัดไปนำเสนอข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับอายุ เพศ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคม องค์ประกอบทางชาติพันธุ์ และภูมิหลังทางการศึกษา การทำแผนภาพข้อมูลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจประสบการณ์และแรงจูงใจที่หลากหลาย จากนั้น รายงานสำรวจปัจจัยขับเคลื่อนการย้ายถิ่นของนักศึกษา โดยวิเคราะห์ปัจจัยผลักดันเชิงโครงสร้าง อาทิ การปราบปรามทางการเมือง การทำให้สังคมเป็นแบบทหาร และการล่มสลายของการอุดมศึกษาเมียนมา รวมถึงปัจจัยดึงดูด เช่น เสถียรภาพของไทย ศักยภาพของสถาบันการศึกษา และยุทธศาสตร์การผลักดันความเป็นสากล นอกเหนือจากมิติเชิงโครงสร้างแล้ว รายงานยังพิจารณาถึงบทบาทการกระทำของนักศึกษา ซึ่งรวมถึงความมุ่งหวัง การตัดสินใจ และกลยุทธ์ความอยู่รอดท่ามกลางอำนาจนิย มและความไม่แน่นอน ต่อจากนั้น รายงานประเมินโอกาสสำหรับประเทศไทย โดยพิจารณาจุดบรรจบระหว่างการไหลเข้าของนักศึกษากับความท้าทายด้านประชากรศาสตร์ความต้องการทางเศรษฐกิจ และการอุดมศึกษาแบบเสรีนิยมใหม่ โดยให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่สถาบันอุดมศึกษาไทยจะได้รับ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงรายได้ ทุนมนุษย์ และอิทธิพลระดับภูมิภาค ส่วนต่อมาเจาะลึกถึงประสบการณ์ในประเทศไทย และทัศนะจากสถาบันการศึกษาของของไทย และสุดท้าย รายงานนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ซึ่งมุ่งเป้าไปที่การปรับปรุงสวัสดิการของนักศึกษา การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม และการใช้ประโยชน์จากการย้ายถิ่นเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน โดยองค์ประกอบทั้งหมดนี้ได้แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่กำลังปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางการศึกษาและการย้ายถิ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Research Methodology

This study primarily employs qualitative methods, using data analysis software to examine primary data and identify migration patterns. While various profiles of Myanmar nationals reside in Thailand, this research focuses exclusively on university students. To develop a holistic understanding of this phenomenon, data collection was structured around four distinct methods.

1

First, we administered a 27-item questionnaire to 355 Myanmar university students across Thailand. The survey explored students' backgrounds, motivations for migrating to Thailand, current lived experiences and perceptions, and their recommendations for Thai institutions. Data collection was facilitated by 13 part-time assistants stationed at various institutions. Eleven assistants gathered data within their own universities, while others recruited participants from the broader Myanmar student community. Each assistant was responsible for identifying participants and explaining the survey process; however, to ensure strict confidentiality, assistants were prohibited from accessing participant responses. Participants submitted their data directly via Google Forms, ensuring complete anonymity. No names or contact details were collected, and the lead researchers cannot identify individual respondents. Informed consent was obtained from all participants, who were free to withdraw at any time.

Target universities were selected based on Ministry of Higher Education statistics identifying institutions with the largest populations of Myanmar students, as well as universities known for hosting Myanmar nationals despite not being top-ranked. Primary data collection sites included Chiang Mai, the Bangkok Metropolitan Region,1 and Chiang Rai, with additional participants recruited from Khon Kaen. The sample comprises 244 participants from public universities and 111 from private universities.

1 The Bangkok Metropolitan Region comprises Bangkok and the surrounding provinces of Pathum Thani, Nonthaburi, Nakhon Pathom, Samut Sakhon, and Samut Prakan. While many universities are located outside Bangkok, they are effectively considered Bangkok-based due to integrated infrastructure and connectivity.

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยใช้ซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อมูลปฐมภูมิและระบุรูปแบบการย้ายถิ่น แม้ว่าชาวเมียนมาหลากหลายกลุ่มจะพำนักอยู่ในประเทศไทย แต่งานวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเท่านั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อปรากฏการณ์นี้อย่างเป็นองค์รวม การเก็บรวบรวมข้อมูลจึงถูกจัดผ่านสี่วิธีการที่แตกต่างกัน

ประการแรก คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามจำนวน 27 ข้อกับนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาจำนวน 355 รายทั่วประเทศไทย แบบสำรวจนี้สำรวจภูมิหลังของนักศึกษา แรงจูงใจในการย้ายถิ่นมายังประเทศไทย ประสบการณ์การใช้ชีวิตและมุมมองในปัจจุบัน รวมถึงข้อเสนอแนะต่อสถาบันการศึกษาของไทย การเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความช่วยเหลือจากผู้ช่วยวิจัยพาร์ทไทม์จำนวน 13 คนซึ่งประจำอยู่ที่สถาบันต่าง ๆ ผู้ช่วยวิจัย 11 คนรวบรวมข้อมูลภายในมหาวิทยาลัยของตนเอง ในขณะอีก 2 คน สรรหาผู้เข้าร่วมจากชุมชนนักศึกษาเมียนมาในวงกว้าง ผู้ช่วยวิจัยแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการระบุผู้เข้าร่วมและอธิบายกระบวนการตอบแบบสำรวจ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มั่นใจถึงการรักษาความลับอย่างเคร่งครัด ผู้ช่วยวิจัยไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงคำตอบของผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้เข้าร่วมส่งข้อมูลของตนโดยตรงผ่าน Google Forms เพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีการระบุตัวตน ไม่มีการเก็บข้อมูลชื่อหรือรายละเอียดการติดต่อ และผู้วิจัยหลักไม่สามารถระบุตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนได้ นอกจากนี้ มีการขอความยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวจากผู้เข้าร่วมทุกคน ซึ่งมีอิสระที่จะถอนตัวได้ตลอดเวลา

การเลือกมหาวิทยาลัยเป้าหมายพิจารณาจากสถิติของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) ที่ระบุสถาบันที่มีประชากรนักศึกษาเมียนมาจำนวนมากที่สุด รวมถึงมหาวิทยาลัยที่ขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งพำนักและศึกษาของนักศึกษาเมียนมาแม้ว่าจะไม่ได้ถูกจัดอยู่ในอันดับต้น ๆ ของมหาวิทยาลัยก็ตาม พื้นที่หลักในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิประกอบด้วย เชียงใหม่ เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล[2] และเชียงราย โดยมีการสรรหาผู้เข้าร่วมวิจัยเพิ่มเติมจากจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เข้าร่วม 244 รายจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และ 111 รายจากมหาวิทยาลัยเอกชน

2 เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลประกอบด้วยกรุงเทพมหานครและจังหวัดรอบข้าง ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ แม้ว่ามหาวิทยาลัยหลายแห่งจะตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่กรุงเทพฯ แต่ในทางปฏิบัติถือว่าสถาบันเหล่านี้ถือว่าอยู่ในกรุงเทพฯ เนื่องด้วยความเชื่อมโยงของระบบโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมที่บูรณาการเข้าด้วยกัน

Figure 1: Distribution of Questionnaire Respondents by University

University	Number of Respondents
Chiang Mai Rajabhat University	31
Chiang Mai University	56
Chulalongkorn University	27
Mahachulalongkornrajavidyalaya University	32
Mae Fah Luang University	25
Mahidol University	32
Assumption University (ABAC)	24
Payap University	24
Rangsit University	32
North Chiang Mai University	21
University of the Thai Chamber of Commerce	9
Thammasat University	25
Khon Kaen University	7
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang	9
Asia Institute of Technology (AIT)	1
Total	**355**

While the study aimed to capture a wide range of backgrounds, achieving socio-economic diversity presented significant challenges. Although the initial research design sought a balanced representation of students from both public and private institutions to reflect the reality of the migration wave, securing research assistants at some private universities proved difficult. Furthermore, existing assistants encountered barriers when attempting to collect data from wealthier student demographics. Consequently, the questionnaire results primarily reflect the perspectives of middle-class university students. Regarding ethnicity, diversity was not strictly controlled through quotas; however, the research team ensured that assistants recruited participants from various faculties, ethnic groups, and hometowns to provide a broad geographic and cultural sample.

ภาพที่ 1: การกระจายตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	31
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	56
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	27
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	32
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	25
มหาวิทยาลัยมหิดล	32
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	24
มหาวิทยาลัยพายัพ	24
มหาวิทยาลัยรังสิต	32
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	21
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	9
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	25
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	7
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	9
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	1
รวม	**355**

แม้ว่าการศึกษาจะมุ่งเป้าที่จะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่มีภูมิหลังที่หลากหลาย แต่กลับเจอความท้าทายในการสร้างความหลากหลายของกลุ่มประชากรในเชิงเศรษฐกิจและสังคม แม้ว่าการออกแบบการวิจัยในเบื้องต้นจะพยายามให้มีสัดส่วนตัวแทนนักศึกษาจากทั้งสถาบันของรัฐและเอกชนที่สมดุลกัน เพื่อให้สะท้อนภาพความเป็นจริงของระลอกการย้ายถิ่นฐานได้ดีที่สุด แต่ในทางปฏิบัติ การจัดหาผู้ช่วยวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่งกลับทำได้ยาก นอกจากนี้ ผู้ช่วยที่มีอยู่ยังเผชิญกับอุปสรรคเมื่อพยายามเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ผลลัพธ์ของแบบสอบถามจึงสะท้อนมุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นชนชั้นกลางเป็นหลัก ในส่วนของชาติพันธุ์ แม้จะไม่ได้มีการใช้ระบบโควตาเพื่อควบคุมความหลากหลายอย่างเคร่งครัด แต่ทีมผู้วิจัยได้กำชับให้ผู้ช่วยวิจัยสรรหาผู้เข้าร่วมจากหลากหลายคณะ กลุ่มชาติพันธุ์ และภูมิลำเนา เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม

2 The second method involved two Focus Group Discussions (FGDs) with representatives from Myanmar student associations and networks in Chiang Mai and the Bangkok Metropolitan Region. The Chiang Mai FGD included eight students, while the Bangkok FGD consisted of seven students. These sessions allowed participants to exchange views on their current lived experiences, academic challenges, and future expectations. Students discussed campus life, relationships within the Myanmar community, and interactions with other nationalities, particularly Thais. These discussions also enabled participants to reflect on varying conditions across different universities and compare their networks' situations with others.

3 Third, to gain deeper qualitative insights, in-depth interviews were conducted with nine Thai university staff members and eight Myanmar student representatives. The university staff were interviewed about shifting dynamics in Myanmar student enrollment, institutional perceptions, campus policies, and the perceived benefits of hosting foreign students. Interviews with representatives from eight different universities explored specific campus climates, observations regarding the broader student body, and the day-to-day challenges of living in Thailand.

4 The fourth component involved an extensive desk review to establish the macro-context of this phenomenon. Official enrollment statistics were sourced from Thailand's Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation (MHESI). This open-source data required rigorous cleaning and analysis to isolate and verify the number of Myanmar students across various Thai institutions. While these official records are estimated to be 90–95% accurate, some discrepancies exist as certain universities did not consistently submit data to the ministry. Additionally, the review included current news articles, official university announcements, and tuition fee structures to provide a comprehensive view of the academic landscape.

2 วิธีที่สอง คือการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions - FGDs) จำนวนสองครั้งกับตัวแทนจากกลุ่มนักศึกษาและเครือข่ายนักศึกษาเมียนมาในเชียงใหม่และเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การสนทนากลุ่มที่เชียงใหม่ประกอบด้วยนักศึกษา 8 คน ในขณะที่การสนทนากลุ่มที่กรุงเทพฯ ประกอบด้วยนักศึกษา 7 คน กิจกรรมเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตในปัจจุบัน ความท้าทายทางวิชาการ และความคาดหวังในอนาคต นักศึกษาได้อภิปรายถึงชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ภายในชุมชนเมียนมา และปฏิสัมพันธ์กับคนชาติอื่น ๆ โดยเฉพาะคนไทย การอภิปรายเหล่านี้ยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้สะท้อนถึงเงื่อนไขที่แตกต่างกันในแต่ละมหาวิทยาลัยและเปรียบเทียบสถานการณ์ของเครือข่ายตนเองกับกลุ่มอื่น ๆ อีกด้วย

3 ประการที่สาม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคลากรมหาวิทยาลัยไทย 9 คน และตัวแทนนักศึกษาเมียนมา 8 ท่าน บุคลากรมหาวิทยาลัยให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปของจำนวนนักศึกษาเมียนมา ทัศนะของสถาบันการศึกษา นโยบายภายในมหาวิทยาลัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการรับนักศึกษาต่างชาติ การสัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษาจาก 8 มหาวิทยาลัยช่วยสำรวจบริบทเฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัย ข้อสังเกตเกี่ยวกับกลุ่มนักศึกษาในภาพรวม และความท้าทายในชีวิตประจำวันของการพำนักในประเทศไทย

4 ประการที่สี่ การทบทวนเอกสารและข้อมูลทุติยภูมิอย่างละเอียด เพื่อความเข้าใจในบริบทระดับมหภาคของปรากฏการณ์นี้ สถิติการลงทะเบียนอย่างเป็นทางการได้มาจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ซึ่งข้อมูลเปิด (open-source data) นี้ต้องผ่านกระบวนการทำความสะอาดข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเข้มงวดเพื่อแยกแยะและตรวจสอบจำนวนนักศึกษาเมียนมาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ของไทย แม้ว่าข้อมูลอย่างเป็นทางการเหล่านี้จะได้รับการประเมินว่ามีความแม่นยำร้อยละ 90–95 แต่ยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่บ้างเนื่องจากมหาวิทยาลัยบางแห่งไม่ได้ส่งข้อมูลไปยังกระทรวงอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ การทบทวนข้อมูลทุติยภูมิยังรวมถึงบทความข่าวปัจจุบัน ประกาศทางการของมหาวิทยาลัย และโครงสร้างค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อให้เห็นภาพรวมที่ครอบคลุมของภูมิทัศน์ระบบการศึกษา

The Rising Number of Myanmar University Students in Thailand

Thailand has long served as a primary educational hub for students from Myanmar. Prior to 2021, the population of Myanmar university students in Thailand remained relatively stable, ranging from approximately 2,500 to 2,800 individuals. During this period, Myanmar consistently represented the second-largest group of international students in the country, trailing only Chinese nationals.

Historically, Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU), a prominent Buddhist institution, has played a vital role in providing higher education to Myanmar students, particularly those from Shan State. Similarly, Assumption University (ABAC), a private institution, has been a popular choice for more affluent students, attracting them through its international reputation and diverse scholarship opportunities. Among public universities, Mae Fah Luang University, Chiang Mai University, Chulalongkorn University, and Mahidol University have long attracted Myanmar students. Mahidol University and Chulalongkorn University are especially popular among Myanmar graduate students due to their international reputations and academic excellence. Located in Chiang Rai Province, Mae Fah Luang University has historically hosted many students from Shan State, while Chiang Mai University, situated in Chiang Mai City, has welcomed Myanmar students from diverse ethnic backgrounds. Before 2021, other private universities also enrolled Myanmar students, including Stamford University, Siam University, Rangsit University, Asia-Pacific International University, and Bangkok University. However, overall enrollment figures remained modest, as Myanmar students constituted only about 10–13 percent of the total foreign university student population in Thailand.

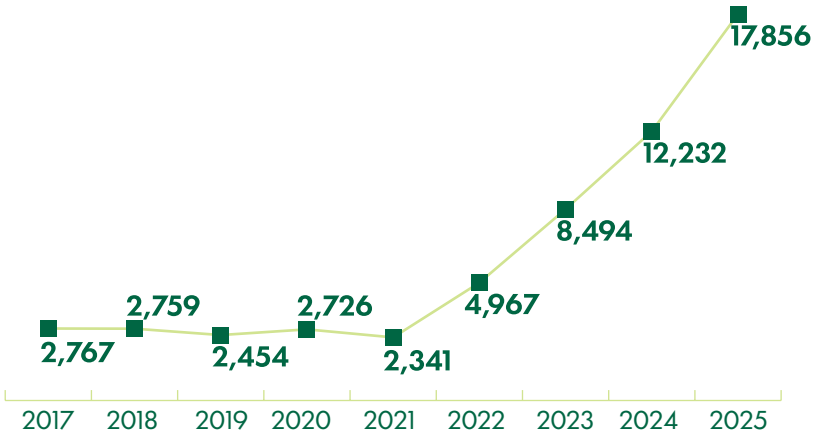
จำนวนที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาในประเทศไทย

ประเทศไทยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาหลักสำหรับนักศึกษาจากเมียนมามาอย่างยาวนาน ก่อนปี พ.ศ. 2564 ประชากรนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาในประเทศไทยมีจำนวนค่อนข้างคงที่ โดยอยู่ระหว่างประมาณ 2,500 ถึง 2,800 คน ในช่วงเวลาดังกล่าว เมียนมาเป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับสองของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นรองเพียงนักศึกษาจากประเทศจีนเท่านั้น

ในอดีต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนาที่โดดเด่น มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่นักศึกษาเมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักศึกษาจากรัฐฉาน ในทำนองเดียวกัน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เอแบค) ซึ่งเป็นสถาบันเอกชน เป็นทางเลือกที่ได้รับความนิยมสำหรับนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า โดยสามารถดึงดูดนักศึกษาด้วยชื่อเสียงระดับนานาชาติและโอกาสในการรับทุนการศึกษาที่หลากหลาย ในบรรดามหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันที่ดึงดูดนักศึกษาเมียนมามาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยมหิดลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับความนิยมเป็นพิเศษในหมู่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชาวเมียนมา เนื่องจากชื่อเสียงระดับนานาชาติและความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงรายนั้นมีประวัติการรับนักศึกษาจากรัฐฉานเป็นจำนวนมาก ในขณะที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งตั้งอยู่ในตัวเมืองเชียงใหม่ได้เปิดรับนักศึกษาเมียนมาหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ก่อนปี พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ ก็มีการรับนักศึกษาเมียนมาเช่นกัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างไรก็ตาม ตัวเลขการลงทะเบียนโดยรวมยังคงอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาเมียนมาคิดเป็นเพียงร้อยละ 10–13 ของจำนวนนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

Since the 2022 academic year, the enrollment of Myanmar students in degree programs has increased significantly each year. This surge in both undergraduate and graduate migration is unprecedented. Student numbers doubled between the 2022 and 2023 academic years, rising further to approximately 12,000 in 2024 and an estimated 17,000 in 2025. The graph below illustrates the sharp increase in Myanmar university students enrolled in degree programs after 2021. This dramatic growth strongly suggests that the domestic situation in Myanmar following the 2021 coup has fundamentally altered the flow of youth and students into Thailand.

Figure 2: Myanmar university students in Thailand in 2017-2025 academic years

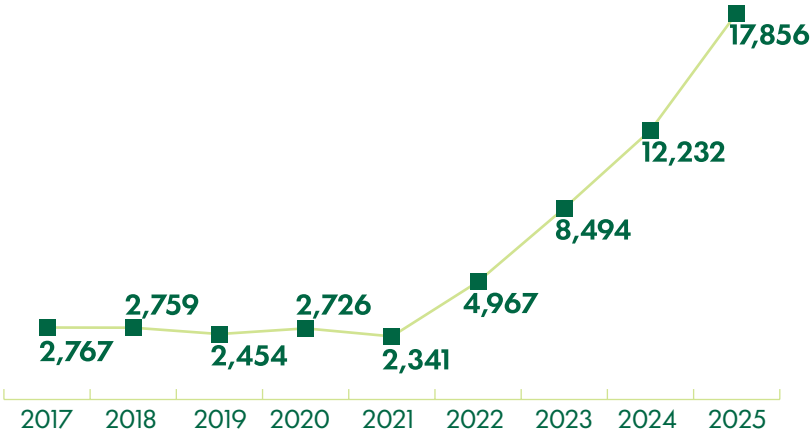
Primary Source: Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php?

Additional Source: Foreign student statistics for Mahachulalongkornrajavidyalaya University in 2025 were retrieved from the university's Registrar's Office at https://reg.mcu.ac.th

It is important to note that data on degree-seeking students is only partially accessible through the official portal of MHESI. These figures may not be entirely reliable, as several institutions fail to report international student numbers consistently due to logistical challenges. For instance, the 2025 official statistics did not include data from Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Consequently, the researchers supplemented the ministry's figures with open data obtained directly from the university. As a result, official figures likely underestimate the actual number of Myanmar students currently enrolled in degree programs. Furthermore, data regarding students in non-degree programs—such as language training—remains publicly unavailable, despite the fact that most universities host a large number of students in these tracks.

นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2565 การลงทะเบียนของนักศึกษาเมียนมาในหลักสูตรระดับปริญญาได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละปี การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของการย้ายถิ่นฐานทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษานี้ถือเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าระหว่างปีการศึกษา 2565 และ 2566 และพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประมาณ 12,000 คนในปี พ.ศ. 2567 และคาดการณ์ว่าถึง 17,000 คนในปี พ.ศ. 2568 กราฟด้านล่างแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาที่ลงทะเบียนในหลักสูตรระดับปริญญาหลังปี พ.ศ. 2564 การเติบโตอย่างก้าวกระโดดนี้เป็นเครื่องบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าสถานการณ์ภายในประเทศเมียนมาหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564 ได้เปลี่ยนแปลงกระแสการเคลื่อนย้ายของเยาวชนและนักศึกษาเข้าสู่ประเทศไทยอย่างสิ้นเชิง

ภาพที่ 2: นักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาในประเทศไทย ปีการศึกษา 2560-2568 (ค.ศ. 2017-2025)

แหล่งข้อมูลหลัก: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม: สถิตินักศึกษาต่างชาติสำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในปี 2568 ได้มาจากสำนักทะเบียนของมหาวิทยาลัย https://reg.mcu.ac.th

สิ่งสำคัญที่ต้องระบุคือ ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาสามารถเข้าถึงได้เพียงบางส่วนผ่านระบบสารสนเทศอย่างเป็นทางการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตัวเลขเหล่านี้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด เนื่องจากสถาบันหลายแห่งไม่ได้รายงานจำนวนนักศึกษาต่างชาติอย่างสม่ำเสมออันเนื่องมาจากความท้าทายด้านการจัดการ ตัวอย่างเช่น สถิติทางการของปี 2568 ไม่ได้รวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลเปิดของมหาวิทยาลัยมาใช้ประกอบกับข้อมูลของกระทรวง ส่งผลให้ตัวเลขอย่างเป็นทางการน่าจะต่ำกว่าจำนวนจริงของนักศึกษาเมียนมาที่ลงทะเบียนในหลักสูตรระดับปริญญาในปัจจุบัน นอกจากนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาในหลักสูตรที่ไม่ใช่ระดับปริญญา เช่น หลักสูตรอบรมภาษา ยังคงไม่สามารถเข้าถึงได้จากแหล่งข้อมูลสาธารณะ ทั้งที่มีข้อเท็จจริงว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีนักศึกษาจำนวนมากเข้าเรียนในหลักสูตรประเภทนี้

Private universities in Thailand have increasingly gained a significant advantage. Based on the table in Figure 3 below, the top 10 universities hosting the largest numbers of Myanmar students remained the same between 2021 and 2022, although their specific rankings shifted. Both Rangsit University and Bangkok University have seen an increase in Myanmar students since 2021. Beginning in 2023, more private universities joined the top 10 list, including the University of the Thai Chamber of Commerce and Kasem Bundit University. By 2025, seven of the top 10 institutions were private universities located in the Bangkok Metropolitan Region.

Public universities in northern Thailand, such as Mae Fah Luang University and Chiang Mai University, continue to maintain high rankings. Top-ranked public universities in the Bangkok Metropolitan Region, while not all in the top 10, have seen a significant increase in Myanmar students and remain within the top 15. Chulalongkorn University and Mahidol University, formerly the leading institutions for this demographic, have maintained their standing. Thammasat University, which previously hosted fewer than 50 Myanmar students, now hosts more than 360—nearly reaching the numbers seen at Chulalongkorn. Mahachulalongkornrajavidyalaya University also continues to play a vital role in supporting higher education for Myanmar nationals, with notably greater ethnic and religious diversity since 2021. Its Chiang Mai campus remains a popular destination for Myanmar students, especially those of Shan ethnicity.

Although statistics related to non-degree and language programs are not publicly accessible, some universities are well-known as major destinations for Myanmar students in these tracks, such as Payap University and North Chiang Mai University. North Chiang Mai University even operates its own Myanmar Representative Office. Mahachulalongkornrajavidyalaya University is also widely recognized for offering language courses for Myanmar students.

มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยได้เปรียบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากตารางในภาพที่ 3 ด้านล่าง พบว่ามหาวิทยาลัย 10 อันดับแรกที่รับนักศึกษาเมียนมาจำนวนมากที่สุดยังคงเป็นกลุ่มสถาบันเดิมระหว่างปี 2564 และ 2565 แม้ว่าอันดับเฉพาะจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างก็ตาม ทั้งมหาวิทยาลัยรังสิตและมหาวิทยาลัยกรุงเทพมียอดนักศึกษาเมียนมาเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2564 และเมื่อเข้าสู่ปี 2566 มหาวิทยาลัยเอกชนจำนวนมากขึ้นได้เข้ามาอยู่ในรายชื่อ 10 อันดับแรก รวมถึงมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ภายในปี 2568 มีมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากถึง 7 แห่งที่ติดในกลุ่ม 10 อันดับแรกของสถาบันที่มีนักศึกษาเมียนมาจำนวนมาก

มหาวิทยาลัยของรัฐในภาคเหนือของไทย เช่น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังคงรักษาสถานะการเป็นสถาบันในอันดับต้น ๆ ไว้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่มหาวิทยาลัยรัฐชั้นนำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แม้จะไม่ได้ติด 10 อันดับแรกทั้งหมด แต่ก็มีจำนวนนักศึกษาเมียนมาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและยังคงอยู่ใน 15 อันดับแรก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเดิมเป็นมหาวิทยาลัยหลักสำหรับกลุ่มประชากรนี้ ยังคงรักษาตำแหน่งของตนไว้ ส่วนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งก่อนหน้านี้มีนักศึกษาเมียนมาน้อยกว่า 50 คน ปัจจุบันมีจำนวนมากกว่า 360 คน ซึ่งเกือบจะเท่ากับจำนวนนักศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยยังคงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนระดับอุดมศึกษาสำหรับชาวเมียนมา โดยมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และศาสนาที่เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดตั้งแต่ปี 2564 โดยเฉพาะวิทยาเขตเชียงใหม่ยังคงเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับนักศึกษาเมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่

แม้ว่าจะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลสาธารณะของสถิติที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ไม่ใช่ระดับปริญญาและหลักสูตรภาษา แต่มหาวิทยาลัยบางแห่งก็เป็นที่รู้จักกันดีในฐานะจุดหมายปลายทางหลักสำหรับนักศึกษาเมียนมาในกลุ่มนี้ เช่น มหาวิทยาลัยพายัพและมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ที่มีการจัดตั้งสำนักงานตัวแทนเมียนมา (Myanmar Representative Office) เป็นของตนเอง นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยก็ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในด้านการเปิดสอนหลักสูตรภาษาสำหรับนักศึกษาเมียนมา

Figure 3: Thai universities that host the largest number of Myanmar Students (only Degree Programme) in 2017-2025 academic years

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1st	MCU	MCU	MCU	MCU	Mahidol	ABAC	ABAC	ABAC	MCU
2nd	ABAC	ABAC	ABAC	ABAC	CMRU	Rangsit	Rangsit	Rangsit	ABAC
3rd	MFU	Stamford	MFU	CMRU	MFU	MFU	MCU	MCU	Rangsit
4th	Mahidol	MFU	Stamford	Mahidol	MCU	Bangkok	MFU	Bangkok	Bangkok
5th	CMU	Mahidol	CMU	MFU	Bangkok	CMRU	Bangkok	MFU	MFU
6th	Stamford	Chula	Chula	Chula	Chula	Mahidol	CMU	UTCC	UTCC
7th	Siam	CMU	Asia-Pacific	CMU	CMU	Chula	Mahidol	Stamford	Kasem
8th	Rangsit	Siam	Siam	RMUTL	Asia-Pacific	CMU	CMRU	CMU	CMU
9th	Webster	Rangsit	Bangkok	Asia-Pacific	ABAC	MCU	Stamford	Kasem	Stamford
10th	Chula	Asia-Pacific	KRU	Bangkok	Rangsit	Asia-Pacific	UTCC	Chula	Mahidol	Siam

Colour

- ***Orange:*** Buddhist university
- ***Yellow*** Private university
- ***Green:*** Top-ranked public university
- ***Purple:*** Other public university

Full name of universities

- ABAC: Assumption University
- Asia-Pacific: Asia-Pacific International University
- Bangkok: Bangkok University
- Chula: Chulalongkorn University
- CMRU: Chiang Mai Rajabhat University
- CMU: Chiang Mai University
- Kasem: Kasem Bundit University
- KRU: Kanchanaburi Rajabhat University
- Mahidol: Mahidol University
- MCU: Mahachulalongkornrajavidyalaya University
- MFU: Mae Fah Luang University
- Rangsit: Rangsit University
- RMUTL: Rajamangala University of Technology Lanna
- Siam: Siam University
- Stamford: Stamford International University Thailand
- UTCC: University of the Thai Chamber of Commerce
- Webster: Webster University Thailand

Primary Source: Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php?

Additional Source: Foreign student statistics Mahachulalongkornrajavidyalaya University in 2025 were retrieved from the university's Registrar's Office at https://reg.mcu.ac.th

Remark: The data may not be complete as some universities did not submit data regularly

ภาพที่ 3: มหาวิทยาลัยไทยที่รับนักศึกษาเมียนมาจำนวนมากที่สุด (เฉพาะหลักสูตรระดับปริญญา) ในปีการศึกษา 2560-2568

	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
อันดับ 1	มจร.	มจร.	มจร.	มจร.	ม.มหิดล	เอแบค	เอแบค	เอแบค	มจร.
อันดับ 2	เอแบค	เอแบค	เอแบค	เอแบค	CMRU	ม.รังสิต	ม.รังสิต	ม.รังสิต	เอแบค
อันดับ 3	มฟล.	แสตมฟอร์ด	มฟล.	CMRU	มฟล.	มฟล.	มจร.	มจร.	ม.รังสิต
อันดับ 4	ม.มหิดล	มฟล.	แสตมฟอร์ด	ม.มหิดล	มจร.	ม.กรุงเทพ	มฟล.	ม.กรุงเทพ	ม.กรุงเทพ
อันดับ 5	มช.	ม.มหิดล	มช.	มฟล.	ม.กรุงเทพ	CMRU	ม.กรุงเทพ	มฟล.	มฟล.
อันดับ 6	แสตมฟอร์ด	จุฬาฯ	จุฬาฯ	จุฬาฯ	จุฬาฯ	ม.มหิดล	มช.	UTCC	UTCC
อันดับ 7	ม.สยาม	มช.	เอเชีย-แปซิฟิก	มช.	มช.	จุฬาฯ	ม.มหิดล	แสตมฟอร์ด	ม.เกษมฯ
อันดับ 8	ม.รังสิต	ม.สยาม	ม.สยาม	RMUTL	เอเชีย-แปซิฟิก	มช.	CMRU	มช.	มช.
อันดับ 9	เว็บสเตอร์	ม.รังสิต	ม.กรุงเทพ	เอเชีย-แปซิฟิก	เอแบค	มจร.	แสตมฟอร์ด	ม.เกษมฯ	แสตมฟอร์ด
อันดับ 10	จุฬาฯ	เอเชีย-แปซิฟิก	KRU	ม.กรุงเทพ	ม.รังสิต	เอเชีย-แปซิฟิก	UTCC	จุฬาฯ	ม.มหิดล	ม.สยาม

สัญลักษณ์สี

สีส้ม:	มหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา
สีเหลือง	มหาวิทยาลัยเอกชน
สีเขียว:	มหาวิทยาลัยรัฐชั้นนำ
สีม่วง:	มหาวิทยาลัยรัฐอื่น ๆ

ชื่อเต็มของมหาวิทยาลัย

- เอแบค: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- เอเชีย-แปซิฟิก: มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก
- ม.กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- จุฬาฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- CMRU: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- มช.: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ม.เกษมฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- KRU: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ม.มหิดล: มหาวิทยาลัยมหิดล
- มจร.: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- มฟล.: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- ม.รังสิต: มหาวิทยาลัยรังสิต
- RMUTL: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- ม.สยาม: มหาวิทยาลัยสยาม
- แสตมฟอร์ด: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
- UTCC: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- เว็บสเตอร์: มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย)

แหล่งข้อมูลหลัก: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php

สถิตินักศึกษาต่างชาติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี 2568 สืบค้นจากสำนักทะเบียนและวัดผลของมหาวิทยาลัยที่ https://reg.mcu.ac.th

หมายเหตุ: ข้อมูลอาจไม่สมบูรณ์เนื่องจากมหาวิทยาลัยบางแห่งไม่ได้ส่งข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

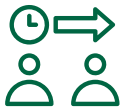
Demography of the respondents

As discussed in the methodology section, this study aimed to collect data from a broad spectrum of backgrounds, despite certain challenges. The questionnaire was completed by 355 Myanmar university students currently residing in Thailand, representing approximately 2% of the estimated total Myanmar university student population. As this is primarily a qualitative study, the data gathered from these participants serves to deepen our understanding of the drivers behind the current student migration phenomenon.

The research identified several key demographic trends among respondents:

Gender:
54.9% of participants are female, while 42.8% are male. Approximately 2.3% identified as LGBTQ+, non-binary, or transgender.

Age:
The majority of respondents fall within the 18–24 and 25–29 age groups, accounting for 54.1% and 32.4% of the sample, respectively. (Figure 4)

Ethnicity:
Bamar students constitute approximately 57% of all respondents. While the Bamar represent the largest single group, there is significant representation from non-Bamar ethnic groups, including Shan, Karen, Mon, and Kachin, as well as individuals of mixed ethnicity. (Figures 5 & 6)

Hometown:
Most respondents come from Yangon Region. Over half (54.6%) originated from regions outside Yangon, with high concentrations from Shan State, Mandalay Region, and Kachin State. (Figures 7 & 8)

In terms of level of study, among the respondents, 252 are undergraduate students, while 83 are enrolled in master's degree programs. Seven participants are PhD candidates, and the remainder are pursuing diploma or certificate programs. These students are enrolled in a wide range of academic fields in Thailand, including Business and Management, Information Technology, Engineering, Social Sciences and Humanities, Public Health, and Hospitality and Tourism.

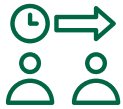
ประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตามที่ได้อภิปรายในส่วนระเบียบวิธีวิจัย การศึกษานี้มุ่งเป้าที่จะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่มีภูมิหลังที่หลากหลาย แม้จะมีความท้าทายบางประการ โดยมีนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาที่พำนักอยู่ในประเทศไทยจำนวน 355 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 2 ของจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาทั้งหมดโดยประมาณ เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ข้อมูลที่รวบรวมจากผู้เข้าร่วมเหล่านี้จึงทำหน้าที่เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยขับเคลื่อนเบื้องหลังปรากฏการณ์การย้ายถิ่นของนักศึกษาในปัจจุบัน

งานวิจัยพบแนวโน้มที่สำคัญทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้:

เพศ:
ร้อยละ 54.9 ของผู้เข้าร่วมเป็นเพศหญิง ในขณะที่ร้อยละ 42.8 เป็นเพศชาย ประมาณร้อยละ 2.3 ระบุว่าเป็นกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) นอน-ไบนารี หรือคนข้ามเพศ

อายุ:
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18–24 ปี และ 25–29 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.1 และ 32.4 ของกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ (ภาพที่ 4)

ชาติพันธุ์:
นักศึกษาชาติพันธุ์บะหม่า (Bamar) คิดเป็นประมาณร้อยละ 57 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แม้ว่าชาวบะหม่าจะเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด แต่ก็มีตัวแทนจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ใช่บะหม่าอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ไทใหญ่ กะเหรี่ยง มอญ และคะฉิ่น รวมถึงบุคคลที่มีเชื้อสายผสม (ภาพที่ 5 และ 6)

ภูมิลำเนา:
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคย่างกุ้ง อย่างไรก็ตาม มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.6) มีพื้นเพมาจากภูมิภาคนอกย่างกุ้ง โดยมีการกระจุกตัวสูงจากรัฐฉาน ภูมิภาคมัณฑะเลย์ และรัฐคะฉิ่น (ภาพที่ 7 และ 8)

ในส่วนของระดับการศึกษา จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มี 252 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 83 คน ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท 7 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก และที่เหลือศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา นักศึกษาเหล่านี้ลงทะเบียนเรียนในสาขาวิชาที่หลากหลายในประเทศไทย เช่น บริหารธุรกิจและการจัดการ, เทคโนโลยีสารสนเทศ, วิศวกรรมศาสตร์, สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, สาธารณสุขศาสตร์ รวมถึงการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

Figure 4: Age Group Distribution of Respondents

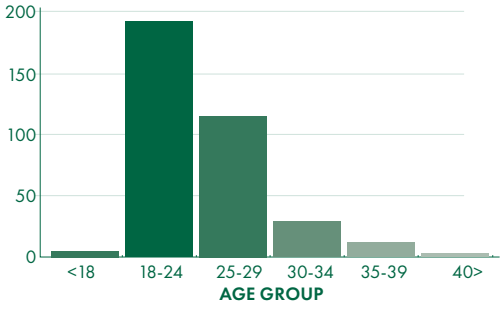

Figure 5: Ethnicity of Respondents: Bamar Vs Non-Bamar

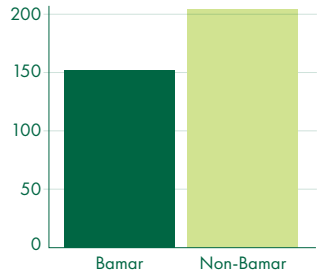

Figure 6 : Ethnic Breakdown of non-Bamar Respondents

Chin	Kachin	Karen	Karenni	Mon	Rakhine	Shan	Mixed	Other
6	14	30	4	20	10	34	21	13
3.9	9.2	19.7	2.6	13.2	6.6	22.37	13.8	8.6

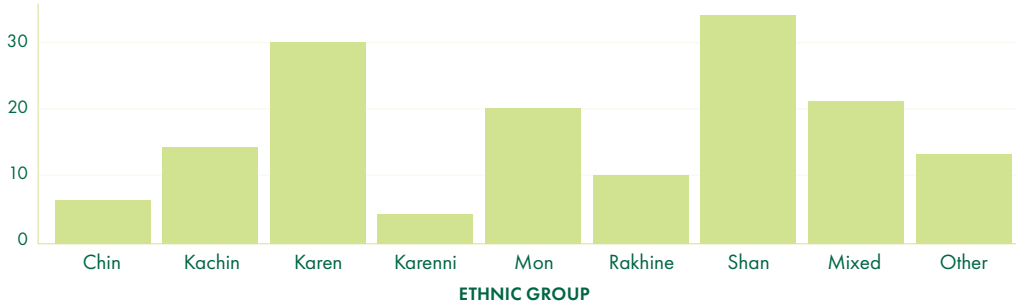

Figure 7: Region of Origin of Respondents

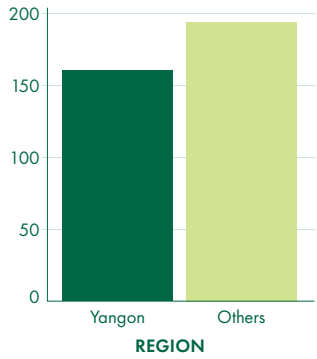
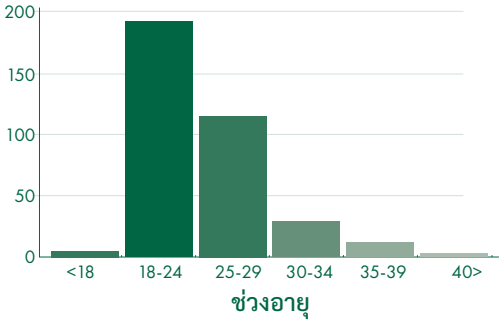

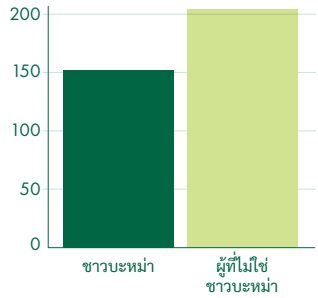
Figure 8: Respondents from Regions Other Than Yangon

Region	Counts	Percentage (%)
Ayeyarwady	6	3.1
Bago	18	9.3
Chin	5	2.6
Kachin	20	10.3
Karenni	2	1.03
Karen	19	9.8
Magway	12	6.2
Mandalay	31	16.0
Mon	18	9.3
Naypyidaw	4	2.1
Rakhine	2	1.0
Sagaing	9	4.6
Shan	44	22.7
Tanintharyi	4	2.1

ภาพที่ 4: การกระจายตัวช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

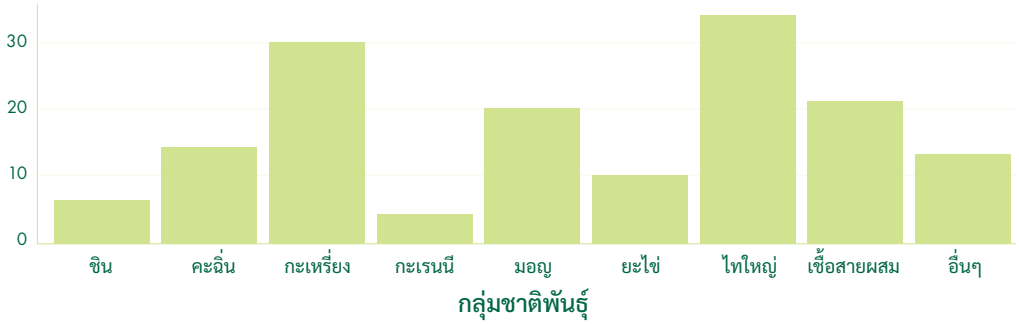

ภาพที่ 5: ชาติพันธุ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม: ชาวบะหม่า (Bamar) เทียบกับผู้ที่ไม่ใช่ชาวบะหม่า(Non-Bamar)

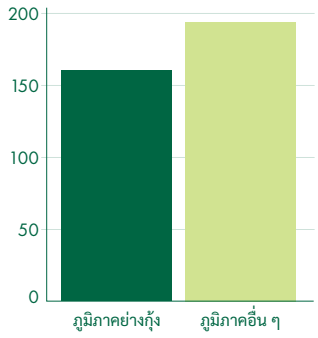

ภาพที่ 6: การจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่บะหม่า

ชิน	คะฉิ่น	กะเหรี่ยง	กะเรนนี	มอญ	ยะไข่	ไทใหญ่	เชื้อสายผสม	อื่นๆ
6	14	30	4	20	10	34	21	13
3.9	9.2	19.7	2.6	13.2	6.6	22.37	13.8	8.6

ภาพที่ 7: ภูมิลำเนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ 8: ผู้ตอบแบบสอบถามจากภูมิภาคอื่นนอกเหนือจากย่างกุ้ง

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิภาคอิระวดี	6	3.1
ภูมิภาคพะโค	18	9.3
รัฐชิน	5	2.6
รัฐคะฉิ่น	20	10.3
รัฐกะยา	2	1.03
รัฐกะเหรี่ยง	19	9.8
ภูมิภาคมะกเว	12	6.2
ภูมิภาคมัณฑะเลย์	31	16.0
รัฐมอญ	18	9.3
ดินแดนสหภาพเนปิดอว์	4	2.1
รัฐยะไข่	2	1.0
ภูมิภาคสะกาย	9	4.6
รัฐฉาน	44	22.7
ภูมิภาคตะนาวศรี	4	2.1

Drivers

While university students traditionally migrate abroad for reasons such as access to higher-quality education, improved employment prospects, or pathways to permanent residency, the post-2021 migration of Myanmar students to Thailand represents a significant departure from these conventional motivations. This movement is not merely an educational choice but a complex response to political upheaval, systemic disruption, and existential threats. Although student migration from Myanmar has occurred in earlier periods, the current drivers and scale are unprecedented, reflecting the profound impact of repression, authoritarian consolidation, and militarization on youth mobility.

ปัจจัยขับเคลื่อน

ในขณะที่โดยปกติแล้ว นักศึกษามหาวิทยาลัยมักย้ายถิ่นไปต่างประเทศด้วยเหตุผลทั่วไป เช่น การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสูงกว่า โอกาสการจ้างงานที่ดีขึ้น หรือหนทางสู่การได้รับสิทธิพำนักถาวร การย้ายถิ่นของนักศึกษาเมียนมาสู่ประเทศไทยหลังปี พ.ศ. 2564 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากแรงจูงใจทั่วไปเหล่านี้ การเคลื่อนย้ายนี้ไม่ได้เป็นเพียงทางเลือกทางการศึกษา แต่เป็นการตอบสนองที่ซับซ้อนต่อความระส่ำระสายทางการเมือง การหยุดชะงักเชิงระบบ และภัยคุกคามต่อความมั่นคงในชีวิต แม้ว่าการย้ายถิ่นของนักศึกษาจากเมียนมาจะเคยเกิดขึ้นในช่วงก่อนหน้านี้ แต่ปัจจัยผลักดันและขนาดของการย้ายถิ่นในระลอกปัจจุบันถือเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบอันรุนแรงของการปราบปราม การกระชับอำนาจของระบอบเผด็จการ และการทำให้สังคมเป็นแบบทหาร (militarization) ที่ส่งผลต่อพลวัตการเคลื่อนย้ายของเยาวชน

The structural push factors behind this migration can be understood through three distinct waves, each shaped by evolving political and social conditions in Myanmar.

1

The First Wave emerged immediately after the February 2021 coup, when the military seized power and dismantled democratic institutions. Universities were closed indefinitely, and CDM mobilized thousands of students and faculty in protest. Many students who actively participated in CDM faced persecution, arrest, or threats of violence, compelling them to seek refuge in liberated areas or cross borders for safety. For these individuals, migration was primarily a political necessity rather than an educational aspiration.

2

The Second Wave was driven by the prolonged suspension and disruption of Myanmar's higher education system. While universities in neighboring countries resumed normal operations after COVID-19, Myanmar's institutions remained paralyzed by strikes, administrative purges, and militarized governance. Academic freedom eroded, and quality declined sharply. Students who had previously aspired to complete their degrees domestically began to look outward, viewing Thailand as a viable alternative due to its geographic proximity, affordability, and relatively accessible visa pathways. This wave reflects a shift from politically motivated flight to educational displacement, as students sought continuity in learning amid systemic collapse.

3

The Third Wave, beginning in February 2024, was triggered by the junta's activation of mandatory military conscription. Under the People's Military Service Law, men in particular—and women to a certain degree—faced the prospect of being drafted into the armed forces for at least two years, with possible extensions. For many young people, this development transformed migration into a survival strategy. Even those without prior political involvement or plans for overseas education perceived conscription as a direct threat to personal safety and autonomy. Consequently, student migration became intertwined with refuge-seeking, blurring the boundaries between voluntary and forced mobility.

Together, these waves illustrate how Myanmar's post-coup crisis has reconfigured the logic of student migration. What was once a pursuit of academic and professional advancement now encompasses urgent imperatives of security and freedom.

ปัจจัยผลักดันเชิงโครงสร้าง ที่อยู่เบื้องหลังการย้ายถิ่นนี้สามารถทำความเข้าใจได้ผ่านคลื่นสามระลอกที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละระลอกถูกกำหนดโดยสภาวะทางการเมืองและสังคมที่วิวัฒน์ในเมียนมา

1

ระลอกแรก เกิดขึ้นทันทีหลังจากการรัฐประหารเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เมื่อกองทัพยึดอำนาจและทำลายสถาบันประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ถูกปิดอย่างไม่มีกำหนด และขบวนการอารยะขัดขืน (CDM) ได้ระดมนักศึกษาและคณาจารย์จำนวนหลายพันคนออกมาร่วมประท้วง นักศึกษาจำนวนมากที่เข้าร่วม CDM อย่างแข็งขันต้องเผชิญกับการถูกกดขี่ข่มเหงจากกลไกของรัฐ การจับกุมหรือการถูกข่มขู่ด้วยความรุนแรง บีบบังคับให้พวกเขาต้องแสวงหาที่หลบภัยใน 'พื้นที่ปลดปล่อย' (liberated areas) หรือข้ามพรมแดนเพื่อความปลอดภัย สำหรับบุคคลเหล่านี้ การย้ายถิ่นเป็นความจำเป็นทางการเมืองเป็นหลักมากกว่าความมุ่งหวังทางการศึกษา

2

ระลอกที่สอง มีปัจจัยขับเคลื่อนมาจากการระงับการเรียนการสอนและการหยุดชะงักของระบบอุดมศึกษาเมียนมาอย่างยืดเยื้อ ในขณะที่มหาวิทยาลัยในประเทศเพื่อนบ้านกลับมาดำเนินงานตามปกติหลังโควิด-19 สถาบันการศึกษาในเมียนมายังคงอยู่ในภาวะชะงักงันจากการนัดหยุดงาน การกวาดล้างบุคลากรฝ่ายบริหาร และการบริหารจัดการภายใต้อำนาจทหาร ส่งผลให้เสรีภาพทางวิชาการเสื่อมถอยและคุณภาพการศึกษาดิ่งลงอย่างรวดเร็ว นักศึกษาที่เคยมีความมุ่งหวังที่จะสำเร็จการศึกษาในประเทศจึงเริ่มมองหาโอกาสภายนอก โดยมองว่าประเทศไทยเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้เนื่องจากความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ ค่าใช้จ่ายที่สามารถเอื้อมถึง และช่องทางวีซ่าที่เข้าถึงได้ค่อนข้างง่าย ระลอกนี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านจากการหลบหนีที่มีเหตุจูงใจทางการเมืองไปสู่'การพลัดถิ่นทางการศึกษา' (educational displacement) เนื่องจากนักศึกษาแสวงหาความต่อเนื่องในการเรียนรู้ท่ามกลางการล่มสลายเชิงระบบ

3

ระลอกที่สาม เริ่มต้นในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ถูกกระตุ้นจากการประกาศบังคับใช้กฎหมายเกณฑ์ทหารภาคบังคับของรัฐบาลทหาร ภายใต้กฎหมายการรับราชการทหารของประชาชน ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต้องเผชิญกับความเป็นไปได้ที่จะถูกเกณฑ์เข้าสู่กองทัพเป็นเวลาอย่างน้อยสองปีและอาจมีการขยายระยะเวลาออกไปอีก โดยผู้ชายเป็นเป้าหมายหลัก และผู้หญิงเองก็โดนในระดับหนึ่ง พร้อมความเป็นไปได้ในการขยายเวลา สำหรับเยาวชนจำนวนมาก พัฒนาการนี้เปลี่ยนการย้ายถิ่นให้กลายเป็น'ยุทธศาสตร์เพื่อความอยู่รอด' (survival strategy) แม้แต่ผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก่อนหรือไม่มีแผนการศึกษาต่อต่างประเทศ ก็รับรู้ว่าการเกณฑ์ทหารเป็นภัยคุกคามโดยตรงต่อความปลอดภัยส่วนบุคคลบุคคลและอำนาจในการกำหนดชีวิตตนเอง ด้วยเหตุนี้ การย้ายถิ่นของนักศึกษาจึงเกี่ยวพันกับการแสวงหาที่พึ่งพิง ซึ่งทำให้ขอบเขตระหว่างการเคลื่อนย้ายโดยสมัครใจและการถูกบังคับให้ย้ายถิ่นฐานมีความเลือนราง

เมื่อพิจารณารวมกันแล้ว ทั้งสามระลอกนี้แสดงให้เห็นว่าวิกฤตหลังการรัฐประหารในเมียนมาได้ปรับเปลี่ยนตรรกะของการย้ายถิ่นของนักศึกษาไปโดยสิ้นเชิง จากเดิมที่เคยเป็นการแสวงหาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ บัดนี้ครอบคลุมถึงความจำเป็นเร่งด่วนด้านความมั่นคงและเสรีภาพ

The survey asked respondents to rank their top three reasons for leaving Myanmar. Conflict and political instability emerged as the primary driver across almost all ethnic groups. While significant for all, this factor was notably higher among respondents from Yangon. Individuals from regions outside Yangon were more likely to cite educational opportunities. Forced conscription was another major concern, reported more frequently by respondents from Yangon Region. Several respondents explained in detail their fear of being unable to leave the country and how conscription directly influenced their decision to migrate.

To a lesser extent, the economic crisis was ranked as an important reason, though rarely as the first choice. Students directly affected by persecution represented a smaller group; however, more than 100 respondents ranked it among their top three reasons. Some identified themselves as CDM students and expressed concern about the risk of arrest. One respondent reported being arrested and later released before deciding to leave the country. Other reasons included family reunification and aspirations to earn degrees to help Myanmar people.

Figure 9: Respondents' ranking of the main reasons for leaving Myanmar. "1st" indicates the most prominent reason.

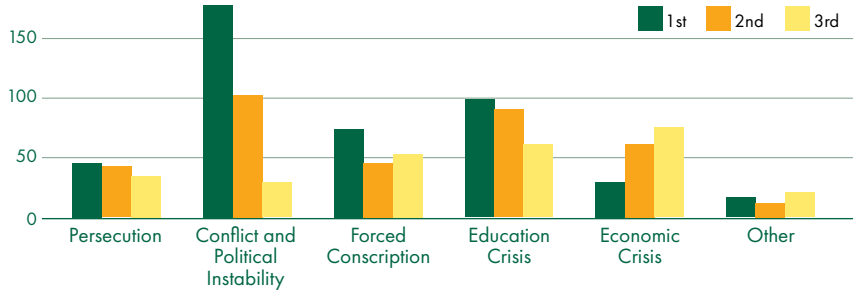
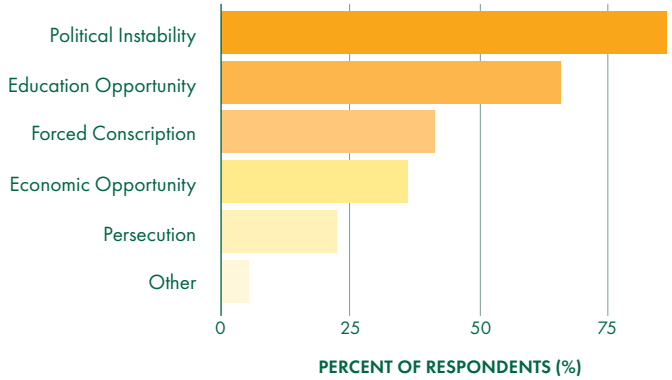

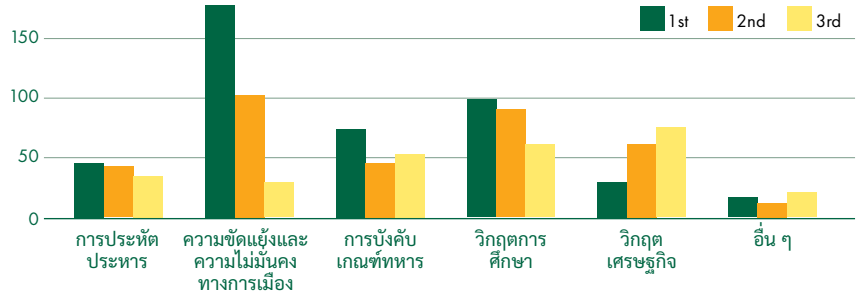
Figure 10: Key Reasons for Leaving Myanmar (Top Three Rankings)

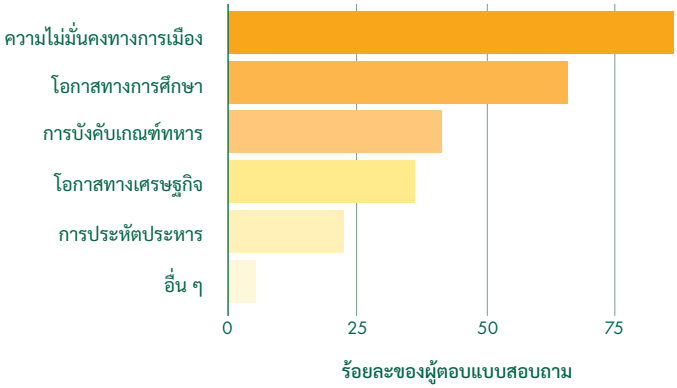
แบบสำรวจได้ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดอันดับเหตุผล 3 อันดับแรกในการออกจากเมียนมา พบว่า ความขัดแย้งและความไม่สงบทางการเมืองปรากฏเป็นปัจจัยผลักดันหลักในเกือบทุกกลุ่มชาติพันธุ์ โดยปัจจัยนี้มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มผู้ตอบจากย่างกุ้ง ขณะที่ผู้ที่มาจากพื้นที่นอกย่างกุ้งมีแนวโน้มที่จะระบุถึงโอกาสทางการศึกษามากกว่าการบังคับเกณฑ์ทหารเป็นอีกหนึ่งข้อกังวลหลัก โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ตอบจากเขตย่างกุ้ง ผู้ตอบแบบสอบถามหลายรายอธิบายในรายละเอียดถึงความกลัวที่จะไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศได้ และการเกณฑ์ทหารมีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นฐาน

ในทางกลับกัน วิกฤตเศรษฐกิจถูกจัดเป็นเหตุผลสำคัญในระดับที่รองลงมา แต่ไม่ค่อยถูกเลือกเป็นอันดับแรก ส่วนกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการประหัตประหารมีจำนวนน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่า 100 รายจัดให้ประเด็นนี้อยู่ใน 3 อันดับแรก บางรายระบุตนเองว่าเป็นนักศึกษา CDM และแสดงความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ผู้ตอบแบบสอบถามรายหนึ่งรายงานว่าเคยถูกจับกุมและได้รับการปล่อยตัวก่อนที่จะตัดสินใจออกจากประเทศ ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ การรวมตัวกับครอบครัว และความมุ่งหวังที่จะคว้าปริญญาเพื่อกลับไปช่วยเหลือประชาชนเมียนมา

ภาพที่ 9: การจัดอันดับเหตุผลหลักในการออกจากเมียนมาของผู้ตอบแบบสอบถาม “อันดับหนึ่ง (1st)” หมายถึงเหตุผลที่สำคัญที่สุด

ภาพที่ 10: เหตุผลสำคัญในการเดินทางออกจากเมียนมา (สรุปจากการจัดลำดับ 3 อันดับแรก)

The data highlights a significant "youth drain," with 54.1% of respondents aged 18–24 and 32.4% aged 25–29. Another critical phenomenon emerging from this migration is the number of students forced to restart their education. Of the 355 respondents, 132 individuals (37.2%) were enrolled in higher education in Myanmar when the coup occurred but had not yet graduated. Many of these students left top-tier institutions—such as Yangon Technological University (YTU), Yangon University, Yadanabon University (Mandalay) and Dagon University—to restart their first year of study in Thailand.

Figure 11: University Level of Respondents before Coming to Thailand

Responses	Percentage
Studying in a university but have not graduated	37.2%
Never been a university student	32.4%
Graduated with a bachelor's Degree	26.2%
Graduated with a master's degree	3.4%
Others	0.8%

Moreover, many students have to change their fields of study when restarting their higher education in Thailand. Migration does not only involve movement across borders but also the disruption—or continuation—of educational trajectories. The figure below examines whether students who left Myanmar have been able to continue the fields of study they initially pursued at home. There are cases where former Medical and Health Sciences students, as well as those from Natural Sciences, have had to switch to Social Sciences and Humanities due to convenience and the availability of scholarships.

Analysis reveals that the relationship between a student's university type (public vs. private) and their motivations for leaving is not statistically significant. While a slightly higher percentage of students at public universities cited political instability, the overall distribution of push factors is remarkably similar across both sectors. This similarity reflects the fact that most respondents—regardless of economic background—are socially active individuals deeply concerned about the political situation in their home country. This systemic displacement underscores how the post-coup environment in Myanmar has become untenable for the country's youth, firmly positioning Thailand as a vital regional education hub for those seeking both safety and a future.

ข้อมูลเน้นย้ำให้เห็นถึง “ภาวะสมองไหลของเยาวชน” อย่างมีนัยสำคัญ โดยร้อยละ 54.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 18–24 ปี และร้อยละ 32.4 มีอายุ 25–29 ปี อีกหนึ่งปรากฏการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นจากการย้ายถิ่นนี้คือจำนวนนักศึกษาที่ถูกบีบบังคับให้เริ่มต้นการศึกษาใหม่ จากผู้ตอบแบบสอบถาม 355 ราย มีบุคคล 132 ราย (ร้อยละ 37.2) ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเมียนมาเมื่อเกิดการรัฐประหารแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษา นักศึกษาจำนวนมากเหล่านี้ยอมทิ้งสถาบันชั้นนำ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีย่างกุ้ง (YTU) มหาวิทยาลัยย่างกุ้ง มหาวิทยาลัยยาดานาบอน (มัณฑะเลย์) และมหาวิทยาลัยดากอง เพื่อเริ่มต้นศึกษาชั้นปีที่ 1 ใหม่ในประเทศไทย

ภาพที่ 11: ระดับมหาวิทยาลัยของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนเดินทางมาประเทศไทย

คำตอบ	ร้อยละ
กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษา	37.2%
ไม่เคยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย	32.4%
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี	26.2%
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท	3.4%
อื่น ๆ	0.8%

ยิ่งไปกว่านั้น นักศึกษาจำนวนมากจำเป็นต้องเปลี่ยนสาขาวิชา เมื่อเริ่มต้นการศึกษาใหม่ในประเทศไทย การย้ายถิ่นไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการหยุดชะงัก หรือความต่อเนื่อง ของวิถีทางการศึกษา แผนภาพด้านล่างตรวจสอบว่านักศึกษาที่ออกจากเมียนมาสามารถสานต่อสาขาวิชาที่ตนศึกษาในตอนแรกที่บ้านเกิดได้หรือไม่ มีกรณีที่อดีตนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และสุขภาพ รวมถึงสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ จำเป็นต้องเปลี่ยนมาเรียนสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เนื่องจากความสะดวกและความพร้อมของทุนการศึกษา

การวิเคราะห์เผยให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเภทมหาวิทยาลัยของนักศึกษา (รัฐบาลเทียบกับเอกชน) และแรงจูงใจในการเดินทางออกไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐจะมีสัดส่วนสูงกว่าเล็กน้อยในการอ้างถึงความไม่มั่นคงทางการเมือง แต่การกระจายตัวโดยรวมของปัจจัยผลักดันมีความคล้ายคลึงกันอย่างน่าทึ่งในทั้งสองภาคส่วน ความคล้ายคลึงกันนี้สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะมาจากภูมิหลังทางเศรษฐกิจใด เป็นบุคคลที่มีความตื่นตัวทางสังคมและมีความกังวลอย่างลึกซึ้งต่อสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศบ้านเกิด การพลัดถิ่นเชิงระบบนี้เน้นย้ำว่าสภาพแวดล้อมหลังการรัฐประหารในเมียนมาได้กลายเป็นสิ่งที่ไม่อาจทนทานได้สำหรับเยาวชนของประเทศ ซึ่งวางตำแหน่งประเทศไทยไว้อย่างมั่นคงในฐานะศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาคที่สำคัญสำหรับผู้ที่แสวงหาทั้งความปลอดภัยและอนาคต

Figure 12: Continuity of Field of Study Among Respondents Who Were Enrolled in Myanmar Universities Before Coming to Thailand

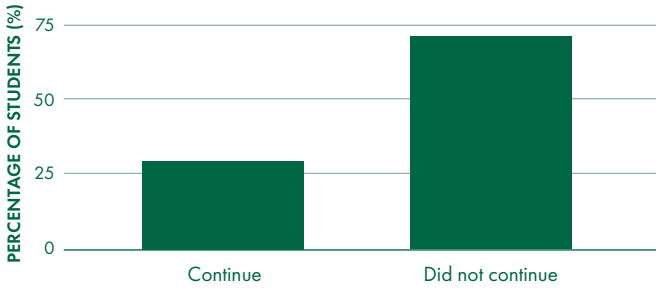
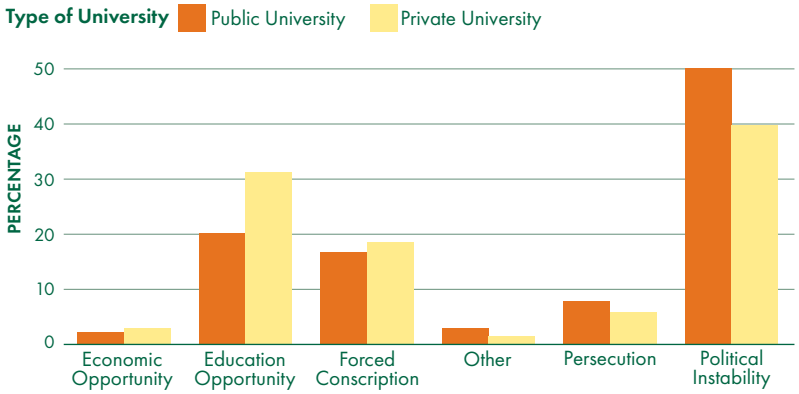
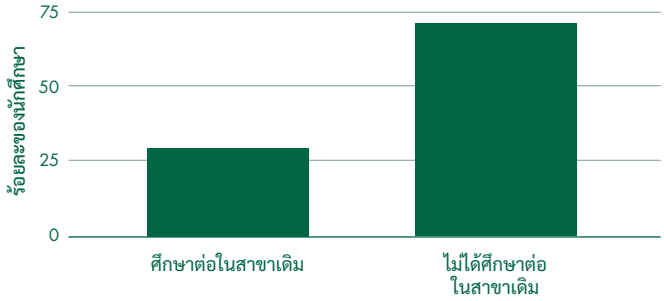

Figure 13: Primary Reasons for Leaving Myanmar Among Respondents Studying at Public or Private Universities

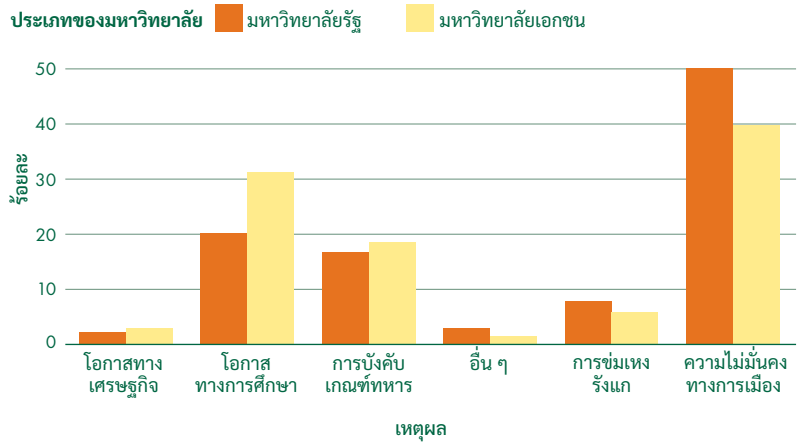

Drivers behind respondents' decisions can also be understood through their migration journeys. The migration of Myanmar students to Thailand is marked by diverse and often complex transit routes, reflecting the strategic nature of this movement as both a survival mechanism and an educational pursuit. Unlike conventional international student mobility, which typically follows predictable and legal pathways, some students' journeys are shaped by political instability, security threats, and resource constraints.

ภาพที่ 12: ความต่อเนื่องของสาขาวิชาในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เคยลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยเมียนมาก่อนเดินทางมาประเทศไทย

ภาพที่ 13: เหตุผลหลักในการออกจากเมียนมาในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชน

ปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามยังสามารถทำความเข้าใจได้ผ่านการเส้นทางการย้ายถิ่นฐานของพวกเขา การย้ายถิ่นของนักศึกษาเมียนมาสู่ประเทศไทยมีความโดดเด่นด้วยเส้นทางที่หลากหลายและมักซับซ้อน ซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติเชิงยุทธศาสตร์ของการเคลื่อนย้ายนี้ในฐานะทั้งกลไกเพื่อความอยู่รอดและการแสวงหาทางการศึกษา ต่างจากการเคลื่อนย้ายของนักศึกษาต่างชาติตามปกติซึ่งมักเป็นไปตามเส้นทางที่คาดการณ์ได้และถูกกฎหมาย การเดินทางของนักศึกษาบางส่วนถูกกำหนดโดยความไม่สงบทางการเมือง ภัยคุกคามด้านความมั่นคง และข้อจำกัดด้านทรัพยากร

For the majority of students with financial means and proper documentation, air travel remains the primary mode of transport. Yangon International Airport serves as the main departure point, offering direct flights to Bangkok and Chiang Mai. Mandalay International Airport functions as another significant hub, particularly for students from central and upper Myanmar. These air routes are generally preferred for their speed and relative safety, minimizing exposure to border security risks and informal checkpoints.

Land border crossings constitute a notable alternative. The most prominent crossing occurs through Mae Sot, a long-standing gateway for Myanmar migrants, while Mae Sai serves as a secondary route. Many students cross legally, using passports and student visas arranged in advance. Some first fly domestically from Taunggyi to Tachileik, then cross into Mae Sai before continuing by bus to educational hubs in Chiang Rai or Chiang Mai.

However, land border crossings are often the only option for students facing urgent security threats. A considerable number of respondents resort to informal or illegal routes due to heightened risks of political persecution and the looming threat of conscription introduced in 2024. Obtaining transcripts and related documents for education visa applications is particularly challenging for students from conflict-affected areas or whose universities are unable or unwilling to issue the necessary paperwork. These land journeys frequently require elaborate planning and coordination with brokers or community networks, reflecting the ingenuity and resilience of students navigating a hostile environment.

The research also reveals significant physical and legal challenges encountered during transit. For some, the journey is grueling and perilous. Accounts include students trekking for two nights and three days through Karenni State's rugged terrain to reach the Thai border, evading military patrols and armed clashes. Others adopt complex legal maneuvers to secure their status. One common strategy involves crossing irregularly into Mae Sot to escape immediate threats, then returning briefly to Myanmar to board a legal flight, thereby obtaining student status and avoiding punitive consequences of unauthorized entry. An in-depth interview described how one student crossed the border and lived in Mae Sot for a year before finding a way to continue studying in Thailand, relying on brokers to obtain a passport. Such tactics underscore the interplay between legality, survival, and aspiration in shaping migration trajectories.

สำหรับนักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีทุนทรัพย์และเอกสารครบถ้วน การเดินทางทางอากาศยังคงเป็นรูปแบบการขนส่งหลัก โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติย่างกุ้งทำหน้าที่เป็นจุดออกเดินทางหลักซึ่งมีเที่ยวบินตรงสู่กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ ขณะที่ท่าอากาศยานนานาชาติมัณฑะเลย์ทำหน้าที่เป็นอีกศูนย์กลางสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับนักศึกษาจากเมียนมาตอนกลางและตอนบน เส้นทางอากาศเหล่านี้มักเป็นที่นิยมเนื่องจากความรวดเร็วและความปลอดภัยโดยเปรียบเทียบ ซึ่งลดความเสี่ยงจากการเผชิญกับความมั่นคงชายแดนและจุดตรวจที่ไม่เป็นทางการ

การข้ามพรมแดนทางบกถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สำคัญ การข้ามแดนที่โดดเด่นที่สุดเกิดขึ้นผ่านแม่สอด ซึ่งเป็นประตูสู่ไทยที่มีมายาวนานสำหรับผู้ย้ายถิ่นชาวเมียนมา ในขณะที่แม่สายทำหน้าที่เป็นเส้นทางรอง นักศึกษาจำนวนมากข้ามแดนอย่างถูกกฎหมายโดยใช้หนังสือเดินทางและวีซ่านักศึกษาที่เตรียมไว้ล่วงหน้า บางคนบินภายในประเทศจากเมืองตองยีไปท่าขี้เหล็กก่อน แล้วจึงข้ามไปยังแม่สายก่อนจะเดินทางต่อโดยรถประจำทางไปยังศูนย์กลางการศึกษาในเชียงรายหรือเชียงใหม่

อย่างไรก็ตาม การข้ามพรมแดนทางบกมักเป็นทางเลือกเดียวสำหรับนักศึกษาที่เผชิญภัยคุกคามด้านความมั่นคงเร่งด่วน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนไม่น้อยพึ่งพาเส้นทางที่ไม่เป็นทางการหรือผิดกฎหมายเนื่องจากความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของการถูกกวาดล้างทางการเมืองและภัยคุกคามจากการเกณฑ์ทหารที่เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2567 การขอใบแสดงผลการเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการขอวีซ่าการศึกษาเป็นเรื่องท้าทายอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง หรือผู้ที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะออกเอกสารที่จำเป็นให้ การเดินทางทางบกเหล่านี้มักต้องอาศัยการวางแผนและการประสานงานที่ซับซ้อนกับนายหน้าหรือเครือข่ายชุมชน ซึ่งสะท้อนถึงความชาญฉลาดและความยืดหยุ่นของนักศึกษาในการนำพาตัวเองผ่านสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตร

งานวิจัยยังเผยให้เห็นถึงความท้าทายทางกายภาพและทางกฎหมายที่สำคัญที่พบในระหว่างการเดินทาง สำหรับบางคน การเดินทางนั้นยากลำบากและอันตราย มีบันทึกเหตุการณ์ที่นักศึกษาต้องเดินเท้าเป็นเวลาสองคืนสามวันผ่านภูมิประเทศที่ทุรกันดารของรัฐคะเรนนีเพื่อไปยังชายแดนไทย โดยหลบเลี่ยงการลาดตระเวนของทหารและการปะทะด้วยอาวุธ ส่วนคนอื่น ๆ ใช้กลวิธีทางกฎหมายที่ซับซ้อนเพื่อรักษาสถานะของตน กลยุทธ์ทั่วไปที่พบบ่อยคือการข้ามแดนอย่างไม่ปกติเข้าสู่แม่สอดเพื่อหลบหนีภัยคุกคามที่จวนตัว จากนั้นกลับเข้าสู่เมียนมาช่วงสั้น ๆ เพื่อขึ้นเครื่องบินเดินทางเข้าไทยอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งช่วยให้ได้รับสถานะนักศึกษาและหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการลงโทษของการเข้าเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต นักศึกษาคนหนึ่งเล่าว่าตนเองข้ามพรมแดนและอาศัยอยู่ในแม่สอดเป็นเวลาหนึ่งปีก่อนจะหาทางศึกษาต่อในประเทศไทย โดยอาศัยนายหน้าในการจัดหาหนังสือเดินทาง กลวิธีดังกล่าวเน้นย้ำถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างความถูกต้องตามกฎหมาย ความอยู่รอด และความมุ่งหวังในการกำหนดวิถีการย้ายถิ่น

Opportunities for Thailand

This section examines how Thailand and Thai universities attract Myanmar students. When selecting Thailand as a destination, respondents most frequently ranked "Education" and "Scholarship" as their primary motivations. However, when considering all reasons respondents placed among their top three motivations for leaving Myanmar, the picture becomes more nuanced. This broader measure captures the range of factors influencing migration decisions, reflecting the multidimensional nature of such choices.

The results indicate that "Living Cost" is commonly cited as an important consideration. In contrast, social factors such as cultural proximity and personal networks rank lowest. These findings suggest that Thailand primarily attracts Myanmar students through educational opportunities and economic advantages, rather than social or cultural factors.

โอกาสสำหรับประเทศไทย

ส่วนนี้พิจารณาถึงวิธีการที่ประเทศไทยและมหาวิทยาลัยไทยใช้ในการดึงดูดนักศึกษาเมียนมา เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลในการเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า "การศึกษา" และ "ทุนการศึกษา" เป็นแรงจูงใจหลัก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเหตุผลทั้งหมดที่ผู้ตอบแบบสอบถามจัดไว้ใน 3 อันดับแรก จะเห็นภาพที่ละเอียดและซับซ้อนยิ่งขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงปัจจัยที่หลากหลายที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นฐาน

ผลการวิจัยระบุว่า "ค่าครองชีพ" เป็นประเด็นที่ถูกอ้างถึงบ่อยครั้งว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณา ในทางตรงกันข้าม ปัจจัยทางสังคม เช่น ความใกล้ชิดทางวัฒนธรรมและเครือข่ายส่วนบุคคล ถูกจัดอยู่ในอันดับต่ำสุด ข้อค้นพบเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยดึงดูดนักศึกษาเมียนมาผ่านโอกาสทางการศึกษาและความได้เปรียบทางเศรษฐกิจเป็นหลัก มากกว่าปัจจัยทางสังคมหรือวัฒนธรรม

Figure 14: Primary Reasons for Respondents Choosing Thailand as a Destination

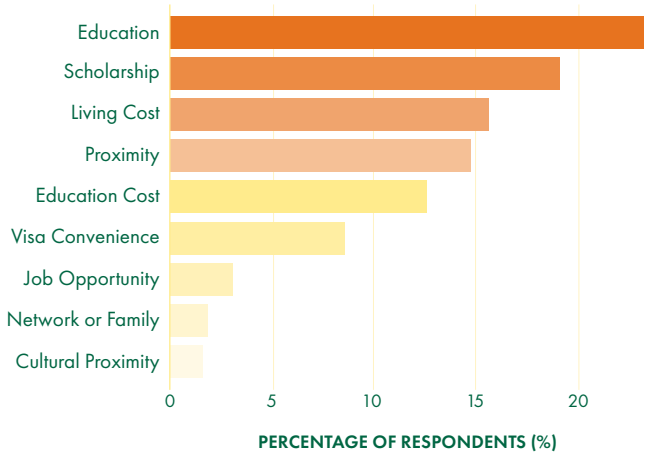
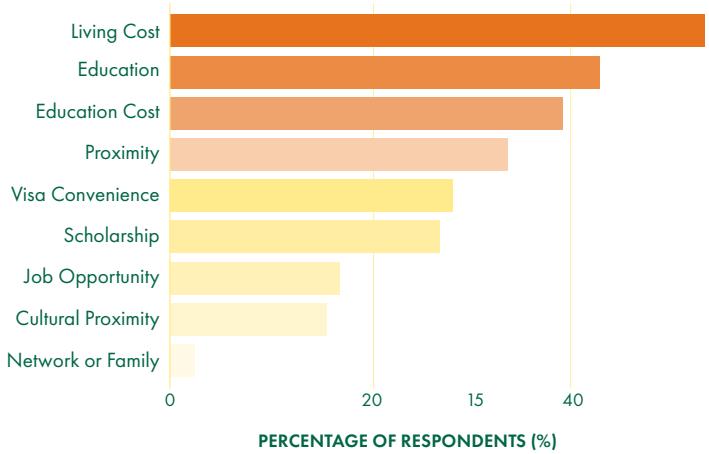
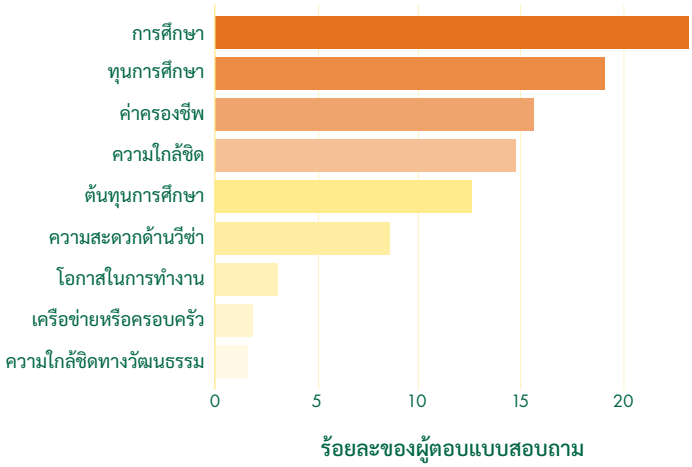

Figure 15: Salient Reasons of Respondents for Coming to Thailand

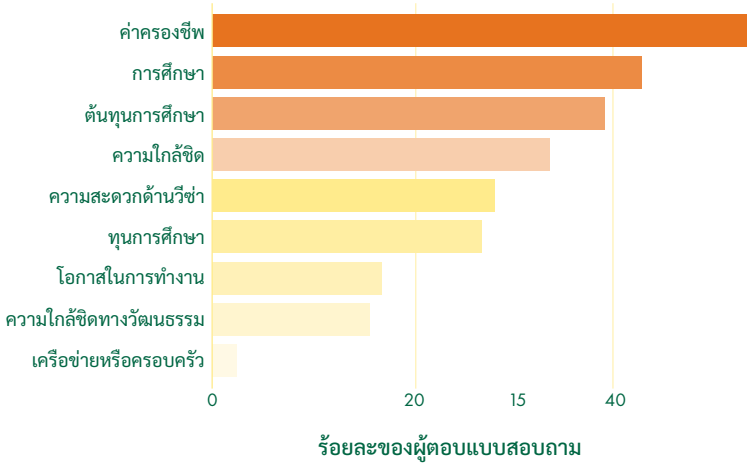

The pull factors differ significantly based on students' regions of origin. Respondents from Yangon most frequently cite education costs and overall living expenses as key attractions. This suggests that Thailand offers a more affordable alternative to Myanmar's disrupted education system or to studying in more distant international destinations. In contrast, students from non-Yangon regions emphasize specific educational opportunities and the availability of scholarships as their primary motivations.

ภาพที่ 14: เหตุผลอันดับแรกของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง

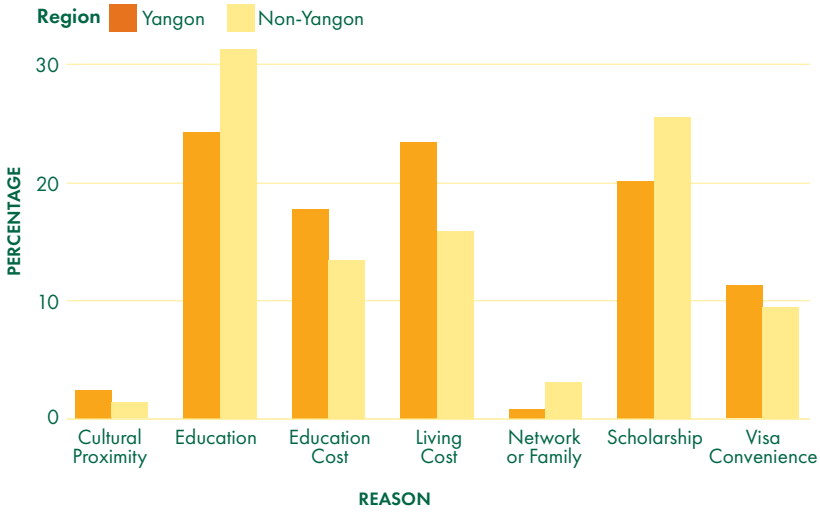

ภาพที่ 15: เหตุผลสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามในการมาประเทศไทย (สรุปจากการจัดลำดับ 3 อันดับแรก)

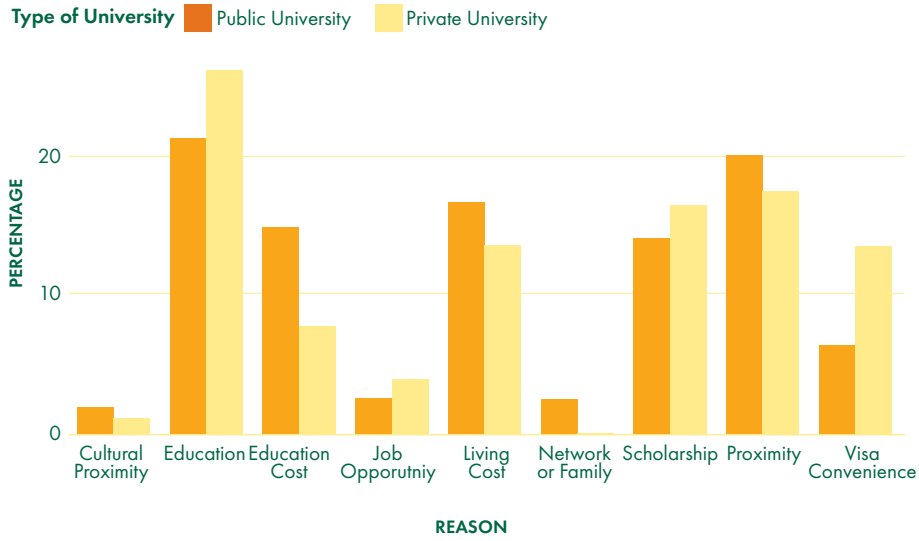
ปัจจัยดึงดูดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขึ้นอยู่กับภูมิภาคต้นกำเนิดของนักศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจากย่างกุ้งมักระบุว่าค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าครองชีพโดยรวมเป็นแรงจูงใจหลัก สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นทางเลือกที่ประหยัดกว่าเมื่อเทียบกับระบบการศึกษาที่หยุดชะงักของเมียนมา หรือการศึกษาในประเทศที่ห่างไกลออกไป ในทางตรงกันข้าม นักศึกษาจากภูมิภาคนอกย่างกุ้งให้ความสำคัญกับโอกาสทางการศึกษาเฉพาะด้านและความพร้อมของทุนการศึกษาว่าเป็นแรงจูงใจหลัก

Figure 16: Top Reasons for Choosing Thailand — Yangon Region vs. Other Regions

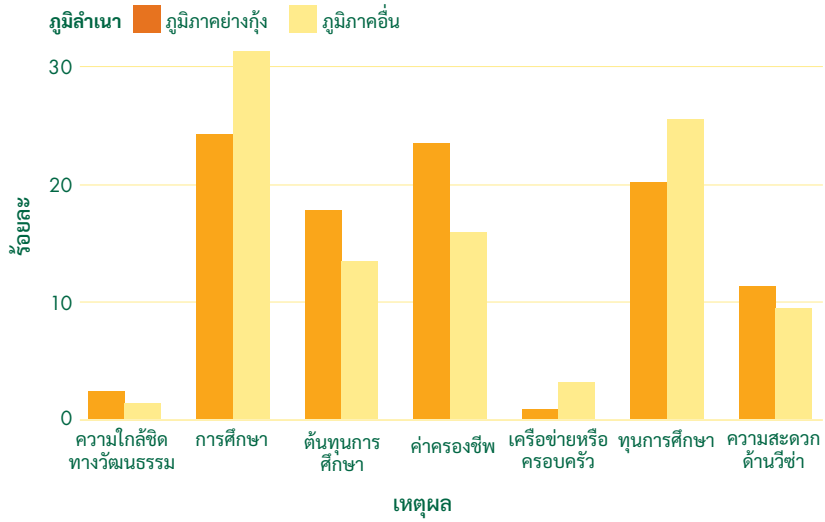

Although the differences between university sectors are not statistically significant, distinct patterns emerge. Students in public universities primarily cite academic opportunities, affordability, and scholarships as their main motivations. Conversely, those attending private universities are more likely to emphasize living costs and visa convenience as decisive factors. The choice of specific institutions is generally influenced by their reputation, scholarship availability, and the perceived ease of the admission process.

Figure 17: Top Reasons for Choosing Thailand by University Type

ภาพที่ 16: เหตุผลยอดนิยมในการเลือกประเทศไทย ภูมิภาคย่างกุ้งเทียบกับภูมิภาคอื่น

แม้ว่าความแตกต่างระหว่างประเภทของมหาวิทยาลัยจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่รูปแบบที่น่าสนใจก็ปรากฏขึ้น นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐอ้างถึงโอกาสทางวิชาการ ความสามารถในการจ่าย และทุนการศึกษาเป็นแรงจูงใจหลัก ในทางกลับกัน ผู้ที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนมีแนวโน้มที่จะเน้นเรื่องค่าครองชีพและความสะดวกด้านวีซ่าเป็นปัจจัยตัดสินใจ ส่วนการเลือกสถาบันเฉพาะแห่งนั้น โดยทั่วไปได้รับอิทธิพลจากชื่อเสียง ความพร้อมของทุนการศึกษา และการรับรู้ถึงความง่ายของกระบวนการรับสมัคร

ภาพที่ 17: เหตุผลยอดนิยมในการเลือกประเทศไทย จำแนกตามประเภทมหาวิทยาลัย

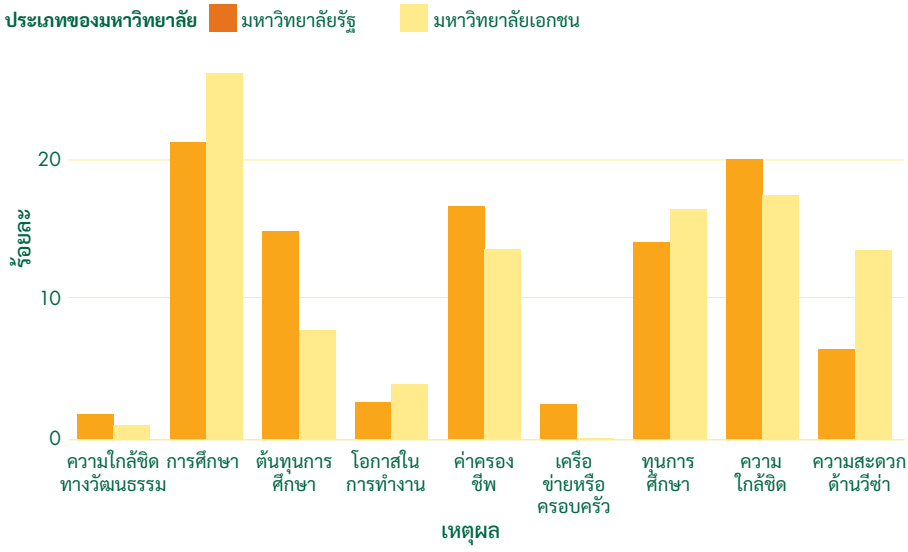
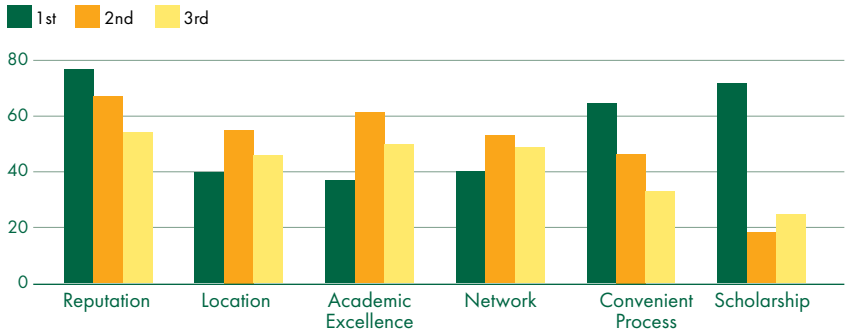
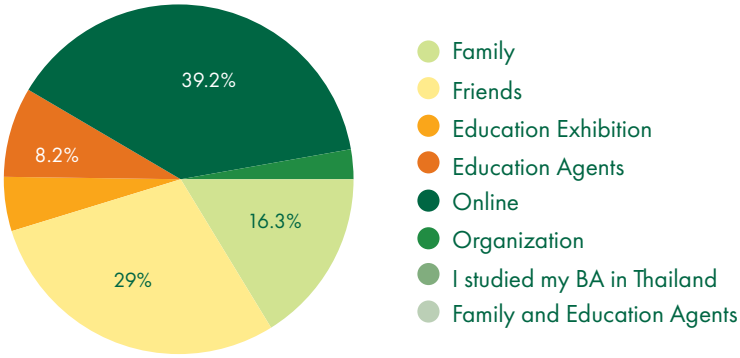

Figure 18: Top Reasons for Choosing a University

Access to information about Thai higher education is highly digitized, with 39.2% of students learning about opportunities through online platforms. Social networks also play a crucial role, with 29% of respondents receiving information from friends, followed by family, education agents, and formal exhibitions.

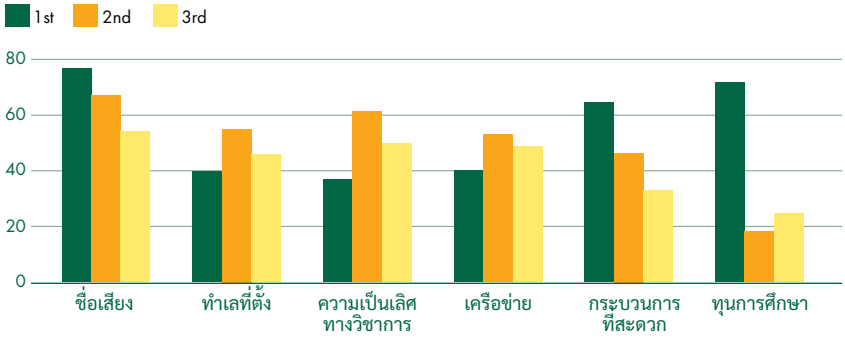
Figure 19: How Respondents Learn about Educational Opportunities in Thailand

When students consider enrolling in international programs, tuition costs represent a significant financial commitment. Data collected from 73 international programs across Thailand shows an average tuition fee of approximately 67,000 Thai Baht per semester, compared to 26,000 Thai Baht for Thai-language programs. For graduate-level studies, fees can escalate to between 100,000 and 200,000 Thai Baht. Despite these high costs, 37.7% of respondents have secured scholarships, while the remainder are self-funded, primarily through family support.

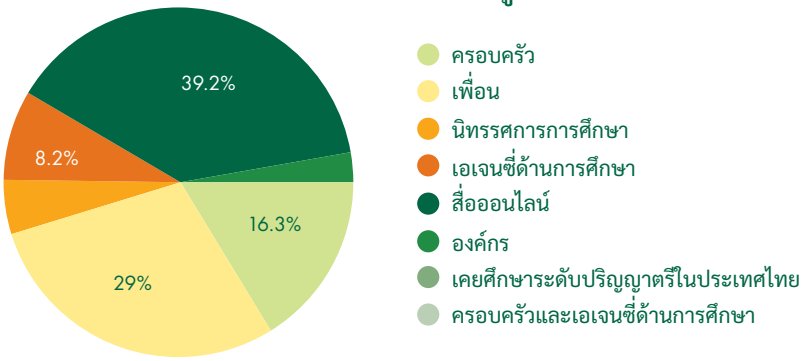
The migration of Myanmar students represents a potential "human capital" gain for Thailand. Approximately 40.8% of respondents plan to complete their degrees and seek employment in the country. Thailand's ability to absorb these educated resources depends on its economic structure and willingness to integrate foreign talent. The primary sectors where students

ภาพที่ 18: เหตุผลยอดนิยมในการเลือกมหาวิทยาลัย

การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของไทยมีความเป็นดิจิทัลสูง โดยร้อยละ 39.2 ของนักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับโอกาสผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ นอกจากนี้ เครือข่ายสังคมยังมีบทบาทสำคัญ โดยร้อยละ 29 ของผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข้อมูลจากเพื่อน ตามด้วยครอบครัว เอเจนซี่ด้านการศึกษาและนิทรรศการทางการศึกษา

ภาพที่ 19: ผู้ตอบแบบสอบถามเรียนรู้เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาในประเทศไทยอย่างไร (จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 355 ราย)

ในด้านภาระทางการเงิน ข้อมูลที่รวบรวมจากหลักสูตรนานาชาติ 73 หลักสูตรทั่วประเทศไทยแสดงให้เห็นว่า ค่าเล่าเรียนเฉลี่ยประมาณ 67,000 บาทต่อภาคการศึกษา เทียบกับ 26,000 บาทสำหรับหลักสูตรภาคภาษาไทย สำหรับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ค่าธรรมเนียมอาจเพิ่มสูงขึ้นเป็นระหว่าง 100,000 ถึง 200,000 บาท แม้จะมีค่าใช้จ่ายสูง แต่มีผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 37.7 ที่ได้รับทุนการศึกษา ในขณะที่ส่วนที่เหลือใช้ทุนส่วนตัว โดยส่วนใหญ่มาจากการสนับสนุนของครอบครัว

การย้ายถิ่นของนักศึกษาเมียนมาถือเป็นการได้มาซึ่ง “ทุนมนุษย์” ที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ประมาณร้อยละ 40.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามวางแผนที่จะสำเร็จการศึกษาและหางานทำในประเทศไทย ความสามารถของประเทศไทยในการรองรับทรัพยากรที่มีคุณภาพเหล่านี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและความเต็มใจที่จะบูรณาการผู้มีความสามารถชาวต่างชาติ ภาคส่วนหลัก

aspire to contribute include NGOs and the non-profit sector, technology and engineering, marketing and media, hospitality and aviation, and consulting and research.

Conversely, 41.5% of respondents intend to use their Thai education as a stepping stone to migrate to a third country for work or advanced study. In in-depth interviews and focus group discussions, some students explained that a degree from Thailand would better position them for opportunities abroad compared to a degree from a Myanmar university. There are also cases where overseas universities do not recognize Myanmar's high school system and matriculation.

Only a small minority (12.7%) expressed an intention to return to Myanmar, with some specifying target years—2026 and 2028 being the most frequently mentioned. Most of those intending to return hope to contribute to community development, social services, or healthcare once the political situation stabilizes.

Figure 20: Respondents' Plans of Future

Responses	%
Finishing the degree in Thailand and finding a job in Thailand	40.8%
Finishing the degree in Thailand and pursuing further education in another country	24.5%
Finishing the degree in Thailand and finding a job in another country	18%
Finishing the degree in Thailand and returning to Myanmar	12.7%
Not finishing the degree in Thailand, but moving to another country soon	3.4%
Not finishing the degree and returning to Myanmar	0.6%

The current influx of Myanmar students occurs against a backdrop of significant structural shifts within the Thai higher education system. The privatization of public institutions has intensified competition, as universities are increasingly required to boost enrollment and meet rigorous key performance indicators (KPIs). In the absence of sufficient government subsidies, many institutions struggle to balance profitability with maintaining academic quality. This financial pressure is compounded by Thailand's declining domestic population, which has created a demographic vacuum in universities.

The neoliberalization of education has also imposed new demands on Thai higher education institutions. Within this framework, student migration from Myanmar is viewed not only as a response to crisis in Myanmar but also as a significant economic opportunity for Thailand. By attracting these students, Thailand effectively gains high-quality human capital. The ability of Thai institutions to respond to these migration drivers is increasingly tied to their economic survival in a shrinking domestic market.

ที่นักศึกษามุ่งหวังที่จะเข้าไปทำงาน ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และภาคส่วนที่ไม่แสวงหาผลกำไร เทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ การตลาดและสื่อ อุตสาหกรรมการบริการและการบิน รวมถึงงานที่ปรึกษาและการวิจัย

ในทางกลับกัน ร้อยละ 41.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามตั้งใจที่จะใช้การศึกษาในไทยเป็นใบเบิกทางเพื่อย้ายถิ่นไปยังประเทศที่สามเพื่อทำงานหรือศึกษาต่อ ในการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม นักศึกษาบางคนอธิบายว่าปริญญาจากประเทศไทยจะช่วยให้พวกเขามีตำแหน่งที่ดีกว่าสำหรับโอกาสในต่างประเทศเมื่อเทียบกับปริญญาจากเมียนมา นอกจากนี้ยังมีกรณีที่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศไม่รับรองระบบมัธยมศึกษาและการสอบเทียบของเมียนมา

มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 12.7) ที่แสดงความตั้งใจที่จะเดินทางกลับเมียนมา โดยบางส่วนระบุปีเป้าหมาย ได้แก่ ปี พ.ศ. 2569 และ พ.ศ. 2571 เป็นปีที่ถูกกล่าวถึงบ่อยที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่หวังจะกลับไปช่วยพัฒนาชุมชน งานบริการสังคม หรือสาธารณสุขเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพ

ภาพที่ 20: แผนการในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำตอบ	ร้อยละ
สำเร็จการศึกษาในไทยและหางานทำในไทย	40.8%
สำเร็จการศึกษาในไทยและศึกษาต่อในประเทศอื่น	24.5%
สำเร็จการศึกษาในไทยและหางานทำในประเทศอื่น	18%
สำเร็จการศึกษาในไทยและเดินทางกลับเมียนมา	12.7%
ไม่สำเร็จการศึกษาในไทย แต่จะย้ายไปประเทศอื่นเร็วๆ นี้	3.4%
ไม่สำเร็จการศึกษาและเดินทางกลับเมียนมา	0.6%

การหลั่งไหลเข้ามาของนักศึกษาเมียนมาในปัจจุบันเกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญภายในระบบอุดมศึกษาของไทย การออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยรัฐทำให้เกิดการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนผู้เรียนและบรรลุตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (KPIs) ที่เข้มงวด ในกรณีที่ไม่มีเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่เพียงพอ สถาบันหลายแห่งต้องดิ้นรนเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการทำกำไรและการรักษาคุณภาพทางวิชาการ แรงกดดันทางการเงินนี้ถูกซ้ำเติมโดยประชากรในประเทศที่ลดลงของไทย ซึ่งสร้างสุญญากาศทางประชากรในมหาวิทยาลัย

การนำแนวคิดเสรีนิยมใหม่มาใช้ในการศึกษาได้กำหนดความต้องการใหม่ ๆ ให้กับสถาบันอุดมศึกษาของไทย ภายใต้กรอบแนวคิดนี้ การย้ายถิ่นของนักศึกษาจากเมียนมาจึงไม่ได้ถูกมองว่าเป็นเพียงการตอบสนองต่อวิกฤตในเมียนมาเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจที่สำคัญสำหรับประเทศไทย การดึงดูดนักศึกษาเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยได้รับทุนมนุษย์คุณภาพสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถของสถาบันไทยในการตอบสนองต่อปัจจัยการย้ายถิ่นฐานเหล่านี้จึงผูกโยงกับความอยู่รอดทางเศรษฐกิจในตลาดการศึกษาภายในประเทศที่กำลังหดตัวลง

The Thai Experience: Perceptions and Challenges

The presence of Myanmar students offers Thailand a unique opportunity to enhance regional recognition and strengthen its soft power. Nearly half of the respondents had never visited Thailand prior to their studies, meaning their academic residency fundamentally shapes their perception of the country. Many students report positive experiences, expressing surprise at the kindness of Thai classmates and the general sense of safety, particularly in cities like Chiang Mai. Developed infrastructure and higher living standards compared to Myanmar are also highly valued. However, these perceptions often combine high expectations with complex realities. Inconsistent visa policies, corruption, and discrimination risk undermining Thailand's potential to leverage this opportunity. Similarly, low-quality programs in some Thai universities can erode the country's educational reputation.

ประสบการณ์ในประเทศไทย: การรับรู้และความท้าทาย

การเข้ามาของนักศึกษาเมียนมาเป็นโอกาสอันดีเยี่ยมสำหรับประเทศไทยในการยกระดับการยอมรับในระดับภูมิภาคและเสริมสร้างซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) ของประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งหนึ่งไม่เคยเดินทางมาประเทศไทยก่อนการศึกษา ซึ่งหมายความว่าช่วงเวลาที่พวกเขาศึกษาอยู่ที่นี่จะกลายเป็นตัวกำหนดทัศนคติที่มีต่อประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ นักศึกษาจำนวนมากรายงานประสบการณ์เชิงบวก โดยแสดงความประหลาดใจต่อความมีน้ำใจของเพื่อนร่วมชั้นชาวไทยและความรู้สึกปลอดภัยโดยรวม โดยเฉพาะในเมืองอย่างเชียงใหม่ นอกจากนี้ โครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาแล้วและมาตรฐานการใช้ชีวิตที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับเมียนมาเป็นสิ่งที่พวกเขาให้คุณค่าอย่างมาก อย่างไรก็ตาม การรับรู้เหล่านี้มักผสมผสานความคาดหวังที่สูงเข้ากับความเป็นจริงที่ซับซ้อน นโยบายวีซ่าที่ไม่สม่ำเสมอ การทุจริต และการเลือกปฏิบัติมีความเสี่ยงที่จะบั่นทอนศักยภาพของไทยในการใช้ประโยชน์จากโอกาสนี้ ในทำนองเดียวกัน หลักสูตรที่ด้อยคุณภาพในมหาวิทยาลัยไทยบางแห่งอาจทำลายชื่อเสียงทางการศึกษาของประเทศได้

On the positive side, respondents consistently highlight safety and security as major advantages, noting low crime rates and the peaceful atmosphere of cities like Chiang Mai, where many feel comfortable going out at night. Cultural and social proximity further reduces culture shock, as similarities between Thai and Myanmar cultures foster familiarity. Students frequently describe Thai people as kind, friendly, helpful, polite, and respectful. They also appreciate Thailand's "Sabai Sabai" or relaxed lifestyle, which contributes to a less pressured environment. Thailand's perceived openness toward different genders and the LGBTQ+ community is another distinct positive, creating a welcoming atmosphere for diverse student groups.

Daily life is facilitated by convenience—accessible shopping and services, stable infrastructure, and relatively efficient public transportation. The affordable cost of living compared to other international education hubs remains a significant advantage. Several respondents who had never visited Thailand before expressed surprise at its level of development compared to their prior perceptions. Thai cuisine is exceptionally popular among students, thanks to its variety and the widespread availability of affordable street food. In sum, the general sense of freedom, safety, and a less pressured lifestyle contributes to an overall positive quality of life for Myanmar students in Thailand.

Conversely, Myanmar students face a range of structural and social challenges during their residency in Thailand. A significant number of respondents report experiencing discrimination, prejudice, and negative attitudes from certain segments of the Thai population, particularly police, immigration authorities, banking staff, and occasionally within academic settings or from local communities. Language barriers also pose a major difficulty in daily life, as limited English proficiency among many Thai people outside university environments complicates communication and the understanding of official announcements.

The bureaucratic burden of maintaining legal status is another major grievance. Students frequently describe visa and documentation processes such as 90-day reporting and TM30 requirements as complicated, strictly enforced, constantly changing, and both costly and time-consuming. Furthermore, the lack of legal part-time work opportunities remains a significant concern for students seeking financial independence. Many also discover that Thailand's job market offers limited opportunities for foreign graduates.

ในด้านบวก ผู้ตอบแบบสอบถามเน้นย้ำถึงความปลอดภัยและความมั่นคงว่าเป็นข้อได้เปรียบหลัก โดยระบุถึงอัตราการเกิดอาชญากรรมที่ต่ำและบรรยากาศที่สงบสุขของเมืองอย่างเชียงใหม่ ซึ่งหลายคนรู้สึกสบายใจที่จะออกไปข้างนอกในเวลากลางคืน ความใกล้ชิดทางวัฒนธรรมและสังคมช่วยลดอาการตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม (Culture Shock) เนื่องจากความคล้ายคลึงกันระหว่างวัฒนธรรมไทยและเมียนมาช่วยเสริมสร้างความคุ้นเคย นักศึกษามักอธิบายว่าคนไทยมีจิตใจดี เป็นมิตร ชอบช่วยเหลือ สุภาพ และให้เกียรติ พวกเขายังชื่นชมวิถีชีวิตแบบ “สบาย สบาย” ของไทย (โดยระบุในแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เป็นคำทับศัพท์ว่า Sabai Sabai เป็นจำนวนมาก) ซึ่งช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่กดดันน้อยลง การเปิดกว้างของไทยต่อความหลากหลายทางเพศและชุมชน LGBTQ+ เป็นอีกหนึ่งจุดแข็งเชิงบวกที่สร้างบรรยากาศการต้อนรับนักศึกษาที่มีความหลากหลายอย่างอบอุ่น

ชีวิตประจำวันมีความสะดวกสบายจากการเข้าถึงการจับจ่ายและบริการ โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคง และระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง (ในกรุงเทพมหานคร) ค่าครองชีพที่จับต้องได้เมื่อเทียบกับศูนย์กลางการศึกษานานาชาติอื่นๆ ยังคงเป็นข้อได้เปรียบที่สำคัญ ผู้ตอบแบบสอบถามหลายรายที่ไม่เคยมาประเทศไทยมาก่อน แสดงความประหลาดใจต่อระดับการพัฒนา เมื่อเทียบกับสิ่งที่พวกเขาเคยรับรู้มาก่อน อาหารไทยได้รับความนิยมเป็นพิเศษในหมู่นักศึกษา อันเนื่องมาจากอาหารริมทางราคาประหยัดมีความหลากหลายและหาซื้อได้ง่าย โดยสรุป ความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับเสรีภาพ ความปลอดภัย และวิถีชีวิตที่กดดันน้อยกว่า มีส่วนทำให้คุณภาพชีวิตโดยรวมเป็นบวกสำหรับนักศึกษาเมียนมาในประเทศไทย

ในทางกลับกัน นักศึกษาเมียนมาเผชิญกับความท้าทายเชิงโครงสร้าง และสังคมหลายประการในระหว่างการพำนักในประเทศไทย ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนไม่น้อยรายงานว่าประสบกับการเลือกปฏิบัติ อคติ และทัศนคติเชิงลบจากประชากรไทยบางกลุ่ม โดยเฉพาะตำรวจ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง พนักงานธนาคาร และในบางครั้งเกิดขึ้นภายในสถานศึกษาหรือชุมชนท้องถิ่น อุปสรรคทางภาษายังเป็นปัญหาหลักในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการสื่อสารภาษาอังกฤษที่จำกัดของคนไทยนอกรั้วมหาวิทยาลัยทำให้การสื่อสารและการทำความเข้าใจประกาศอย่างเป็นทางการเป็นไปได้ยาก

ภาระทางราชการในการรักษาสถานะทางกฎหมายเป็นอีกหนึ่งความคับข้องใจหลัก นักศึกษามักอธิบายว่ากระบวนการวีซ่าและเอกสารต่าง ๆ เช่น การรายงานตัว 90 วัน และข้อกำหนด ตม. 30 นั้นมีความซับซ้อน มีการบังคับใช้อย่างเข้มงวด เปลี่ยนแปลงบ่อย สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลา นอกจากนี้ การขาดโอกาสในการทำงานพาร์ทไทม์ที่ถูกกฎหมายยังคงเป็นความกังวลหลักสำหรับนักศึกษาที่ต้องการพึ่งพาตนเองทางการเงิน หลายคนยังค้นพบว่าตลาดงานในประเทศไทยมีโอกาสจำกัดสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาชาวต่างชาติ

Environmental and logistical factors further affect the student experience. In Bangkok, heavy traffic congestion is a common complaint, alongside issues with public transportation such as slow service or high fares in certain areas. Students also cite the hot and humid climate, occasional severe air pollution, and seasonal flooding as negative aspects of living in Thailand. Regarding local cuisine, while generally appreciated, some students find Thai food excessively sweet compared to Burmese dishes.

Perceptions of Thai higher education among Myanmar students are mixed. While some respondents praise Thailand for its superior facilities and academic standards, others express dissatisfaction with the quality of certain programs and persistent language barriers. Many students acknowledge that Thai higher education generally offers good quality and adequate facilities. However, a recurring challenge—even in top-tier institutions—is the lack of English fluency among some administrative staff and faculty, which complicates communication and hinders effective academic integration, even within programs marketed as "international." Students also note limited opportunities for critical thinking and open discussion in some courses, as well as low English proficiency among classmates.

In terms of student engagement, policies vary across universities. Some institutions prohibit foreign students from forming nationality-based clubs, while others are more welcoming. Active Myanmar students often find ways to participate in international student unions, though challenges arise in universities that only support Thai-speaking student unions.

Interviews with students and university representatives reveal inconsistencies in Thailand's Non-Immigrant ED-Plus visa policy. While some universities readily issue documents for a one-year post-graduation visa extension, others are reluctant. Relationships between local immigration offices and universities also influence the level of support provided.

Overall, many respondents express gratitude toward Thailand for educational opportunities and safety. This positive attitude can serve as a foundation for Thailand's soft power, as these educated young people may become future leaders in Myanmar and foster strong bilateral relations. However, to fully realize this potential, Thailand must address policy implementation gaps and tackle corruption among government officials.

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและโลจิสติกส์ส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักศึกษาเพิ่มเติม นักศึกษาในกรุงเทพฯ มักร้องเรียนเกี่ยวกับการจราจรที่ติดขัดอย่างหนัก ควบคู่ไปกับปัญหาการขนส่งสาธารณะ เช่น การบริการที่ล่าช้าหรือค่าโดยสารที่สูงในบางพื้นที่ นักศึกษายังอ้างถึงสภาพอากาศที่ร้อนชื้น มลพิษทางอากาศที่รุนแรงในบางช่วง และน้ำท่วมตามฤดูกาลว่าเป็นด้านลบของการใช้ชีวิตในประเทศไทย ในแง่ของอาหารท้องถิ่น แม้ว่าโดยทั่วไปจะเป็นที่ชื่นชอบ แต่นักศึกษาบางคนพบว่าอาหารไทยมีรสหวานเกินไปเมื่อเทียบกับอาหารพม่า

ทัศนคติต่ออุดมศึกษาของไทยในหมู่นักศึกษาเมียนมามีความหลากหลาย แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามบางรายจะชื่นชมประเทศไทยในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและมาตรฐานทางวิชาการที่เหนือกว่า แตบางรายก็แสดงความไม่พอใจต่อคุณภาพของบางหลักสูตรและอุปสรรคทางภาษาที่ยังคงมีอยู่ นักศึกษาจำนวนมากยอมรับว่าโดยทั่วไปแล้วอุดมศึกษาของไทยให้คุณภาพที่ดีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ แม้แต่ในสถาบันชั้นนำ คือปัญหาการขาดทักษะภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่ธุรการและคณาจารย์บางส่วน ซึ่งทำให้การสื่อสารยุ่งยากและขัดขวางการบูรณาการทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ แม้แต่ภายในหลักสูตรที่ทำตลาดว่าเป็น “นานาชาติ” นักศึกษายังพบข้อจำกัดในการส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์และการอภิปรายอย่างเปิดกว้างในบางรายวิชา รวมถึงบางที่พบว่าเพื่อนร่วมชั้นมีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษน้อย

ในแง่ของการมีส่วนร่วมของนักศึกษา นโยบายมีความแตกต่างกันไปในแต่ละมหาวิทยาลัย สถาบันบางแห่งห้ามไม่ให้นักศึกษาต่างชาติจัดตั้งชมรมตามสัญชาติ ในขณะที่บางแห่งเปิดรับมากกว่า นักศึกษาเมียนมาที่กระตือรือร้น มักหาช่องทางเข้าร่วมในสภานักศึกษานานาชาติ แม้มีความท้าทายเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยที่เอื้อเฉพาะสภานักศึกษาที่พูดภาษาไทย

การสัมภาษณ์นักศึกษาและตัวแทนมหาวิทยาลัยเผยให้เห็นความไม่สอดคล้องในนโยบายวีซ่า Non-Immigrant ED-Plus ของไทย ในขณะที่บางมหาวิทยาลัยออกเอกสารสำหรับการขยายวีซ่าหลังสำเร็จการศึกษาหนึ่งปีได้อย่างรวดเร็ว แต่บางแห่งกลับลังเล ความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่นั้น ๆ มีอิทธิพลต่อความยากง่ายในการออกวีซ่า

โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากแสดงความขอบคุณต่อประเทศไทยสำหรับโอกาสทางการศึกษาและความปลอดภัย ทัศนคติเชิงบวกนี้สามารถเป็นรากฐานสำหรับซอฟต์พาวเวอร์ของไทย เนื่องจากเยาวชนที่มีการศึกษาเหล่านี้อาจกลายเป็นผู้นำในอนาคตในเมียนมาและช่วยเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีที่แข็งแกร่ง อย่างไรก็ตาม เพื่อการตระหนักถึงศักยภาพนี้อย่างเต็มที่ ประเทศไทยต้องจัดการกับช่องว่างในการปฏิบัติตามนโยบายและจัดการกับการทุจริตในหมู่เจ้าหน้าที่รัฐ

Institutional Perspectives

Thai university staff and administrators generally regard Myanmar students as exceptionally high-performing and proactive. Compared to other foreign student groups, Myanmar nationals are frequently noted for their strong leadership skills and active engagement in campus activities. They are recognized for academic diligence, disciplined work habits, and significant contributions to university life. Their English proficiency is widely praised, helping to foster an international atmosphere within Thai universities. Myanmar students are also seen as highly motivated in seeking scholarships and participating in extracurricular activities. Institutions that allow Myanmar student groups to form nationality-based associations often benefit from valuable feedback provided by these active students.

มุมมองของ สถาบันการศึกษา

โดยทั่วไปแล้ว เจ้าหน้าที่และผู้บริหารมหาวิทยาลัยไทยมองว่านักศึกษาเมียนมามีผลการเรียนที่ยอดเยี่ยมและมีความกระตือรือร้น เมื่อเทียบกับกลุ่มนักศึกษาต่างชาติอื่น ๆ นักศึกษาชาวเมียนมามักจะได้รับคำชมในด้านทักษะความเป็นผู้นำที่โดดเด่นและการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย พวกเขาได้รับการยอมรับในความขยันหมั่นเพียรทางวิชาการ มีวินัยในการทำงาน และมีส่วนร่วมกับชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ทักษะภาษาอังกฤษของพวกเขาได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง ซึ่งช่วยส่งเสริมบรรยากาศความเป็นนานาชาติภายในมหาวิทยาลัยไทย นักศึกษาเมียนมายังถูกมองว่ามีแรงจูงใจสูงในการแสวงหาทุนการศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร สถาบันที่อนุญาตให้กลุ่มนักศึกษาเมียนมาจัดตั้งสมาคมตามสัญชาติมักได้รับประโยชน์จากข้อเสนอแนะที่มีค่าที่ได้รับจากนักศึกษาที่กระตือรือร้นเหล่านี้

One university staff member emphasized that Myanmar graduates often possess higher employability with multinational companies and international agencies, largely due to their English proficiency and strong work performance. This perspective frames Myanmar students not as competitors to Thai graduates in the labor market, but as individuals whose capacity and skills are viewed positively.

Myanmar students' presence is widely regarded as a key driver of internationalization within Thai universities. Gaining recognition in the global education community is one of the primary goals of Thai higher education institutions, and internationalization is seen as a way to strengthen curricula and institutional reputation. To attract foreign students, Thai universities employ several strategies. First, they offer scholarships, with many public universities prioritizing ASEAN citizens. Some institutions view scholarships as a means of building networks and connections with future leaders in foreign societies. Second, Thai universities actively participate in education fairs in targeted countries, with Yangon serving as a major hub for promotion—often supported by the Thai Embassy and Myanmar alumni. Third, at least one university has expressed interest in establishing a pre-admission school to accommodate Myanmar students who need to leave their country before the start of the academic semester.

Despite these clear benefits, the rapid push toward internationalization has exposed significant institutional gaps. While Thai universities have gained substantially from the enrollment of Myanmar students, the neoliberal drive to increase student numbers has, in some cases, outpaced the development of management capacity and educational quality.

บุคลากรมหาวิทยาลัยรายหนึ่งเน้นย้ำว่าผู้สำเร็จการศึกษาชาวเมียนมามักมีความสามารถในการเข้าทำงานกับบริษัทข้ามชาติและหน่วยงานระหว่างประเทศได้สูงกว่า ส่วนใหญ่เป็นเพราะทักษะภาษาอังกฤษและผลการทำงานที่แข็งแกร่ง มุมมองนี้มองว่านักศึกษาเมียนมาไม่ใช่คู่แข่งของบัณฑิตไทยในตลาดแรงงาน แต่เป็นบุคคลที่มีศักยภาพและมีทักษะ จึงได้รับการยอมรับในเชิงบวก

การรรมีอยู่ของนักศึกษาเมียนมาได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญของความเป็นสากลภายในมหาวิทยาลัยไทย การได้รับการยอมรับในแวดวงการศึกษาระดับโลกเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษาไทย และความเป็นสากลถูกมองว่าเป็นหนทางในการเสริมสร้างหลักสูตรและชื่อเสียงของสถาบัน เพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ มหาวิทยาลัยไทยใช้กลยุทธ์หลายประการ ประการแรก คือการเสนอทุนการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่งให้ความสำคัญกับพลเมืองอาเซียน สถาบันบางแห่งมองว่าทุนการศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์กับผู้นำในอนาคตในสังคมต่างประเทศ ประการที่สอง มหาวิทยาลัยไทยเข้าร่วมงานนิทรรศการการศึกษาในประเทศเป้าหมายอย่างแข็งขัน โดยมีย่างกุ้งเป็นศูนย์กลางหลักในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมักได้รับการสนับสนุนจากสถานทูตไทยและศิษย์เก่าชาวเมียนมา ประการที่สาม อย่างน้อยหนึ่งแห่งที่ได้แสดงความสนใจในการจัดตั้งโรงเรียนเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา (Pre-admission school) เพื่อรองรับนักศึกษาเมียนมาที่จำเป็นต้องออกจากประเทศก่อนเริ่มภาคการศึกษา

แม้จะได้รับผลประโยชน์ที่ชัดเจนเหล่านี้ แต่การเร่งขับเคลื่อนสู่ความเป็นสากลอย่างรวดเร็วได้เปิดเผยช่องว่างเชิงสถาบันที่สำคัญ ในขณะที่มหาวิทยาลัยไทยได้รับประโยชน์อย่างมากจากการลงทะเบียนของนักศึกษาเมียนมา แต่ในบางกรณี แรงผลักดันแบบเสรีนิยมใหม่ในการเพิ่มจำนวนนักศึกษา ได้ก้าวล้ำหน้าเกินกว่าการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและคุณภาพการศึกษา

Conclusions

The post-2021 surge in student migration from Myanmar to Thailand is not merely a recalibration of international education flows; it represents a structural transformation shaped by authoritarian retrenchment, the collapse of Myanmar's higher education system, and the strategic positioning of Thai institutions within an increasingly marketized regional landscape. Across this report's sections—covering rising numbers, demographic profiles, migration drivers, opportunities for Thailand, student experiences, and institutional perspectives—a coherent picture emerges. Education has become a refuge, mobility a survival strategy, and Thailand a critical node in the political economy of displacement and regional higher education.

บทสรุป

การพุ่งสูงขึ้นของการย้ายถิ่นของนักศึกษาจากเมียนมาสู่ประเทศไทยหลังปี พ.ศ. 2564 ไม่ได้เป็นเพียงการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการออกไปศึกษาในต่างประเทศเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่ถูกกำหนดโดยการกระชับอำนาจของระบอบอำนาจนิยม การล่มสลายของระบบอุดมศึกษาในเมียนมา และการวางตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของสถาบันการศึกษาไทยภายในภูมิทัศน์ระดับภูมิภาคที่มีความเป็นตลาดมากขึ้น จากส่วนต่างๆ ของรายงานฉบับนี้ ซึ่งครอบคลุมจำนวนที่เพิ่มขึ้น ภูมิหลังทางประชากร ปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น โอกาสสำหรับประเทศไทย ประสบการณ์ของนักศึกษา และมุมมองของสถาบันการศึกษา ทำให้เห็นภาพที่สอดคล้องกัน การศึกษาได้กลายเป็นที่พึ่งพิง การย้ายถิ่นฐานกลายเป็นกลยุทธ์เพื่อความอยู่รอด และประเทศไทยได้กลายเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญในเศรษฐศาสตร์การเมืองของการพลัดถิ่นและอุดมศึกษาระดับภูมิภาค

First, the scale and velocity of change are unprecedented. Pre-coup enrollments of roughly 2,500 to 2,800 Myanmar university students have surged to an estimated 12,000 in 2024 and 17,000 in 2025 for degree programs alone, with additional unquantified flows into language and non-degree tracks. This escalation aligns with three distinct waves of displacement: the immediate post-coup flight linked to participation in or repression of the Civil Disobedience Movement (CDM); a second wave driven by the prolonged paralysis and militarization of Myanmar's higher education sector; and a third wave triggered by the activation of conscription in February 2024. Together, these waves blur conventional categories of "voluntary education migration" and "forced displacement," reconfiguring the meaning and motives of student mobility. Empirical data underscores the depth of disruption: 54.1% of respondents are aged 18–24, 32.4% are aged 25–29, and 37.2% have been forced to restart their degrees. These figures highlight the magnitude of Myanmar's youth drain and the profound impact on educational trajectories.

Second, agency and aspiration remain central despite coercive structures. Students did not simply flee; they planned, adapted, and reconstructed educational paths with remarkable ingenuity. Transit routes illustrate this adaptive capacity: air corridors through Yangon and Mandalay for those with means and documentation; land crossings via Mae Sot and Mae Sai for those facing urgent risks or resource constraints; and hybrid strategies combining internal flights (e.g., Taunggyi to Tachileik), cross-border segments, and legal re-entry to secure student status. Information-seeking is equally strategic and networked, dominated by digital platforms (39.2%) and reinforced by peer and community ties—friends (29%), followed by family and education agents. These patterns reveal students as active navigators within and across state systems, university bureaucracies, and social networks, rather than passive recipients of circumstance.

Third, Thailand's higher education sector is both a beneficiary and a stakeholder in this transformation. The concentration of Myanmar students increasingly leans toward private institutions in the Bangkok Metropolitan Region, even as public universities in northern Thailand such as Mae Fah Luang University and Chiang Mai University continue to play significant roles. Tuition structures, averaging about 67,000 Thai Baht per semester for international programs and often exceeding 100,000 Thai Baht for graduate studies, make scholarships (secured by 37.7% of respondents) a critical mechanism of inclusion. At the same time, Myanmar students represent an important revenue stream in an era of declining domestic enrollments and KPI-driven competition. Beyond economics, the presence of Myanmar students enhances Thailand's soft

ประการแรก ขนาดและความเร็วของการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ยอดการลงทะเบียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเมียนมาในช่วงก่อนการรัฐประหารอยู่ที่ประมาณ 2,500 ถึง 2,800 คนได้พุ่งสูงขึ้นเป็นประมาณ 12,000 คนในปีการศึกษา 2567 และ 17,000 คนในปีการศึกษา 2568 สำหรับหลักสูตรปริญญาเพียงอย่างเดียว โดยยังไม่นับรวมการเข้ามาของนักศึกษาที่ไม่ทราบจำนวนแน่ชัดในหลักสูตรภาษาและหลักสูตรที่ไม่ใช่ปริญญา การเพิ่มขึ้นนี้สอดคล้องกับการพลัดถิ่นสามระลอกที่ชัดเจน: ระลอกแรก การลี้ภัยทันทีหลังการรัฐประหารที่เชื่อมโยงกับการเข้าร่วมหรือการปราบปรามขบวนการอารยะขัดขืน (CDM); คลื่นระลอกที่สองที่ขับเคลื่อนโดยภาวะชะงักงันของอุดมศึกษาเมียนมาที่ยืดเยื้อและการที่อุดมศึกษาเมียนมาถูกทำให้เป็นทหารมากขึ้น; และคลื่นระลอกที่สามที่ถูกจุดชนวนโดยการบังคับใช้กฎหมายเกณฑ์ทหารในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เมื่อรวมกันแล้ว คลื่นระลอกเหล่านี้ทำให้เส้นแบ่งระหว่าง “การย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาโดยสมัครใจ” และ “การพลัดถิ่นโดยบังคับ” เกิดความทับซ้อนกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยปรับเปลี่ยนความหมายและแรงจูงใจของการย้ายถิ่นฐานของนักศึกษา ข้อมูลเชิงประจักษ์เน้นย้ำถึงความรุนแรงของภาวะชะงักงันนี้ โดยร้อยละ 54.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 18–24 ปี ร้อยละ 32.4 มีอายุ 25–29 ปี และร้อยละ 37.2 ถูกบีบบังคับให้ต้องเริ่มเรียนปริญญาใหม่ตั้งแต่ต้น ตัวเลขเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงขนาดของภาวะเยาวชนไหลออกของเมียนมาและผลกระทบที่ลึกซึ้งต่อวิถีทางการศึกษา

ประการที่สอง บทบาทการเป็นผู้กระทำ (Agency) และความมุ่งหวังยังคงเป็นเรื่องสำคัญแม้ภายใต้โครงสร้างที่บีบบังคับ นักศึกษาไม่ได้เพียงแค่หลบหนี แต่พวกเขาวางแผน ปรับตัว และสร้างเส้นทางการศึกษาใหม่ด้วยความชาญฉลาดอย่างยิ่ง เส้นทางการเดินทางที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวนี้ ทั้งเส้นทางคมนาคมทางอากาศผ่านย่างกุ้งและมัณฑะเลย์ สำหรับผู้ที่มีความพร้อมด้านทุนทรัพย์และเอกสารการเดินทาง การข้ามพรมแดนทางบกผ่านแม่สอดและแม่สายสำหรับผู้ที่เผชิญกับความเสี่ยงเร่งด่วนหรือข้อจำกัดด้านทรัพยากร และกลยุทธ์แบบผสมผสานที่รวมการบินภายในประเทศ (เช่น ตองจีไปท่าขี้เหล็ก) การข้ามพรมแดน และการเดินทางกลับเข้ามาใหม่อย่างถูกกฎหมายเพื่อรักษาสถานะนักศึกษา การแสวงหาข้อมูลก็เป็นไปอย่างมียุทธศาสตร์และเป็นเครือข่ายเช่นกัน โดยมีแพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางหลัก (ร้อยละ 39.2) และเสริมด้วยสายสัมพันธ์ในชุมชนและกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 29) ตามมาด้วยครอบครัวและเอเจนซี่ด้านการศึกษา รูปแบบเหล่านี้เผยให้เห็นนักศึกษาเป็นผู้นำทางที่ตื่นตัวภายในระบบและเครือข่ายต่าง ๆ รวมถึงตื่นตัวในการประสานข้ามไปมาระหว่างระบบของรัฐ ระบบราชการของมหาวิทยาลัย และเครือข่ายสังคม แทนที่จะเป็นผู้รับชะตากรรมจากสถานการณ์อย่างเฉื่อยชา

ประการที่สาม ภาคอุดมศึกษาของไทยเป็นทั้งผู้ได้รับประโยชน์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ การกระจุกตัวของนักศึกษาเมียนมา มีแนวโน้มไปอยู่ที่สถาบันเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลมากขึ้น แม้ว่ามหาวิทยาลัยของรัฐในภาคเหนือของไทย เช่น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะยังคงมีบทบาทสำคัญ โครงสร้างค่าเล่าเรียนซึ่งเฉลี่ยประมาณ 67,000 บาทต่อภาคการศึกษาสำหรับหลักสูตรนานาชาติ และมักเกิน 100,000 บาทสำหรับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้ทุนการศึกษา (ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 37.7 ได้รับ) เป็นกลไกสำคัญในการสร้างโอกาสให้ครอบคลุม ในขณะเดียวกัน นักศึกษาเมียนมาถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญในยุคที่จำนวนนักศึกษาในประเทศลดลง และการแข่งขันที่ขับเคลื่อนด้วย KPI นอกจากเรื่องเศรษฐกิจแล้ว การมีอยู่ของนักศึกษาเมียนมาช่วยเสริมสร้างซอฟต์พาวเวอร์ของไทย

power. Nearly half of these students had never visited Thailand before enrolling, meaning their educational experience shapes their baseline perception of the country's openness, safety, and quality of life.

Fourth, perceptions and lived experiences are mixed and policy-relevant. On the positive side, students report strong feelings of safety, cultural proximity, LGBTQ+ acceptance, infrastructural convenience, and a generally welcoming social environment, especially in cities like Chiang Mai. On the negative side, they face racism and discrimination (including in interactions with immigration, police, and some university settings), visa and reporting burdens (90-day reports, TM30), language barriers in daily life, financial stress from tuition and living costs, limited legal options for part-time work, and environmental challenges (heat, air pollution, flooding). These are not marginal inconveniences; they shape retention, well-being, and integration, and therefore Thailand's ability to translate educational inflows into sustained human capital gains.

Fifth, intentions after graduation reveal a complex landscape of circulation rather than simple retention or return. Roughly 40.8% plan to stay and work in Thailand, with pronounced interest in NGOs and non-profits, technology and engineering, marketing and media, hospitality and aviation, and consulting and research. A comparable share (41.5%) intend to migrate onward to third countries, using Thailand as a stepping stone. Only 12.7% expect an immediate return to Myanmar, often contingent upon political stabilization and driven by community-oriented goals such as development, social services, and health. This suggests that Thailand's policy choices on work rights, pathways to longer-term residence, and anti-discrimination will materially influence whether educational inflows translate into retained talent, circular migration, or outbound flows.

For Myanmar, the phenomenon deepens a youth and talent drain that will likely outlast the immediate crisis, with significant implications for future reconstruction, institutional capacity, and democratic renewal. The restart effect, where students begin again from year one in Thai institutions, risks long-term scarring of educational trajectories and the loss of accumulated human capital. For Thailand, the inflow offers economic and reputational gains but also exposes governance and system-level pressures. It presents an opportunity to consolidate Thailand's role as a regional education hub while addressing inequities and friction points that deter integration. For Southeast Asia as a whole, the case illustrates how authoritarian disruption in one country can reshape educational geographies, driving new forms of cross-border dependency and soft power projection through universities.

โดยเกือบครึ่งหนึ่งของนักศึกษาเหล่านี้ ไม่เคยมาประเทศไทยมาก่อน ซึ่งหมายความว่าประสบการณ์ทางการศึกษาของพวกเขาจึงเป็นตัวกำหนดทัศนคติพื้นฐานที่มีต่อความเปิดกว้าง ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตของประเทศไทย

ประการที่สี่ การรับรู้และประสบการณ์ชีวิตมีลักษณะผสมผสานและเกี่ยวข้องกับนโยบาย ในด้านบวก นักศึกษารายงานถึงความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยที่เข้มแข็ง ความใกล้ชิดทางวัฒนธรรม การยอมรับกลุ่ม LGBTQ+ ความสะดวกสบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่โดยทั่วไปมีบรรยากาศต้อนรับ โดยเฉพาะในเมืองอย่างเชียงใหม่ ในด้านลบ พวกเขาเผชิญกับการเหยียดเชื้อชาติและการเลือกปฏิบัติ (รวมถึงในการติดต่อกับตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจ และในสถานศึกษาบางแห่ง) ภาระด้านวีซ่าและการรายงานตัว (รายงาน 90 วัน, ตม.30) อุปสรรคทางภาษาในชีวิตประจำวัน ความเครียดทางการเงินจากค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพ ข้อจำกัดทางกฎหมายสำหรับการทำงานพาร์ทไทม์ และความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม (ความร้อน มลพิษทางอากาศ น้ำท่วม) สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ความไม่สะดวกเพียงเล็กน้อย แต่เป็นสิ่งที่มีผลต่อคงอยู่ ความเป็นอยู่ที่ดี และการบูรณาการ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถของประเทศไทยในการแปลงการย้ายถิ่นฐานด้านการศึกษาให้เป็นการได้มาซึ่งทุนมนุษย์ที่ยั่งยืน

ประการที่ห้า ความตั้งใจหลังสำเร็จการศึกษาเผยให้เห็นภูมิทัศน์อันซับซ้อนของการย้ายถิ่นฐานแบบหมุนเวียน มากกว่าแค่การพำนักอยู่ต่อหรือการเดินทางกลับประเทศแบบตรงไปตรงมา ประมาณร้อยละ 40.8 วางแผนที่จะอยู่และทำงานในประเทศไทย โดยให้ความสนใจในองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เทคโนโลยีและวิศวกรรม การตลาดและสื่อ การบริการและการบินและการให้คำปรึกษาและการวิจัย ขณะที่สัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 41.5) ตั้งใจที่จะย้ายถิ่นฐานต่อไปยังประเทศที่สาม โดยใช้ประเทศไทยเป็นใบเบิกทาง มีเพียงร้อยละ 12.7 ที่คาดว่าจะกลับเมียนมาในทันที ซึ่งมักขึ้นอยู่กับการมีเสถียรภาพทางการเมืองและเป้าหมายในการทำงานเพื่อชุมชน เช่น การพัฒนา บริการสังคม และสาธารณสุข สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าทางเลือกเชิงนโยบายของไทยเกี่ยวกับสิทธิในการทำงาน ช่องทางสู่การพำนักระยะยาว และการต่อต้านการเลือกปฏิบัติ จะส่งผลอย่างเป็นรูปธรรมว่าการหลั่งไหลของนักศึกษานี้จะกลายเป็นการรักษาผู้มีศักยภาพไว้ หรือ เป็นการย้ายถิ่นแบบหมุนเวียน หรือนำไปสู่การไหลออกไปยังประเทศอื่น

สำหรับเมียนมา ปรากฏการณ์นี้ทำให้ภาวะเยาวชน และผู้มีศักยภาพไหลออกรุนแรงขึ้น ซึ่งมีแนวโน้มจะคงอยู่ยาวนานกว่าวิกฤตที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยส่งผลกระทบสำคัญต่อการฟื้นฟูประเทศในอนาคต ขีดความสามารถของสถาบันการศึกษา และการฟื้นฟูประชาธิปไตย ผลกระทบของการเริ่มต้นใหม่ (Restart effect) ที่นักศึกษาเริ่มเรียนชั้นปีที่ 1 ใหม่ในสถาบันการศึกษาของไทย เสี่ยงต่อการเกิดแผลเป็นระยะยาวต่อวิถีทางการศึกษา และการสูญเสียทุนมนุษย์ที่สั่งสมมา สำหรับประเทศไทย การเข้ามาของนักศึกษามอบผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และชื่อเสียง แต่ก็เปิดเผยให้เห็นถึงแรงกดดันด้านธรรมาภิบาล และในเชิงระบบ สถานการณ์นี้นับเป็นโอกาสในการตอกย้ำบทบาทของไทยในฐานะศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค ควบคู่ไปกับการจัดการกับความเหลื่อมล้ำ และจุดขัดแย้งที่ขัดขวางการบูรณาการ สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยรวม กรณีนี้แสดงให้เห็นว่าความระส่ำระสายจากอำนาจนิยมในประเทศหนึ่งสามารถปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางการศึกษา ขับเคลื่อนการพึ่งพาข้ามพรมแดนรูปแบบใหม่ และการแผ่ขยายซอฟต์พาวเวอร์ผ่านมหาวิทยาลัย

This study prioritized university students and, within that, predominantly middle-class respondents due to access constraints. The lack of systematic data on non-degree and language programs, despite their size and importance, is a critical gap. Official statistics, while useful, have reporting inconsistencies that make some year-to-year comparisons conservative. Future research should:

(1) triangulate administrative data with university-level registers;

(2) expand samples to include wealthier cohorts and those in language and non-degree tracks;

(3) track longitudinal outcomes such as completion, sectoral employment, and onward migration; and

(4) examine the role of brokers, diaspora associations, and informal networks in shaping routes, costs, and risks.

Comparative research across destinations in Southeast Asia would also help situate Thailand's position within regional competition and cooperation.

งานวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับนักศึกษามหาวิทยาลัย และในกลุ่มนั้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชนชั้นกลาง เนื่องจากข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล มีช่องว่างในงานวิจัยที่สำคัญคือการขาดข้อมูลที่เป็นระบบเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาและหลักสูตรที่ไม่ใช่ระดับปริญญาแม้จะมีขนาดใหญ่และสำคัญ แม้สถิติทางการจะมีประโยชน์ แต่มีความไม่สอดคล้องในการรายงานซึ่งทำให้การเปรียบเทียบในบางปีอาจต่ำกว่าความเป็นจริง งานวิจัยในอนาคตควร:

(1) ตรวจสอบข้อมูลการบริหารจัดการเทียบกับทะเบียนระดับมหาวิทยาลัย
(2) ขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมกลุ่มที่มีฐานะร่ำรวยกว่าและผู้ที่อยู่ในหลักสูตรภาษาและหลักสูตรที่ไม่ใช่ปริญญา
(3) ติดตามผลลัพธ์ระยะยาว เช่น การสำเร็จการศึกษา การจ้างงานรายภาคส่วน และการย้ายถิ่นต่อ
(4) ตรวจสอบบทบาทของนายหน้า สมาคมผู้พลัดถิ่น และเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการในการกำหนดเส้นทาง ต้นทุน และความเสี่ยง

การวิจัยเปรียบเทียบข้ามประเทศปลายทางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะช่วยระบุตำแหน่งแห่งที่ของไทยภายในการแข่งขันและความร่วมมือระดับภูมิภาค

Recommendations

The following recommendations aim to enhance the sustainability and effectiveness of Thailand's role as an education hub for Myanmar students.

Recommendations for Thai Universities

Prioritize affordability and financial inclusivity

- Reduce tuition fees for international students.
- Expand access to scholarships and student loans to ease financial burdens.

Foster an inclusive academic and social environment

- Ensure equal treatment and actively promote cultural and social integration between Thai and international students.
- Offer basic Thai language courses for foreign students across all universities.
- Organize programs and activities that help Thai and international students connect.
- Make university events and activities more inclusive for all students.

Improve communication and language accessibility

- Provide all administrative documents, key announcements, and support services in English.
- Enhance English proficiency among faculty members and administrative staff.
- Ensure equal access to information for Thai and international students.

Streamline administrative processes

- Simplify procedures for visa support and opening bank accounts.
- Improve systems for issuing one-year visa extensions for foreign graduates.

Enhance curriculum and teaching quality

- Address gaps in curriculum design and teaching standards in some programs.
- Ensure that high tuition fees for international programs correspond to high-quality education.
- Improve English proficiency among Thai lecturers to meet international program standards.

Modernize curricula and expand career opportunities

- Incorporate practical, hands-on experiences such as internships and career networking.
- Prepare graduates for long-term professional success through updated and relevant coursework.

Recommendations for Thai Authorities

Create a transparent and professional administrative environment

- Implement policy reforms to ensure accessibility and fairness.
- Eliminate systemic discrimination and guarantee equal treatment for Myanmar citizens, similar to other foreign nationals.

Simplify and standardize visa and immigration processes

- Streamline visa extension procedures and ensure consistency across all provinces.
- Digitize or eliminate the 90-day reporting requirement to reduce time and cost burdens on students.
- Provide specialized training for immigration officers to uphold professional standards and prevent bribery, fostering respectful interactions with international students.

Introduce flexible and supportive visa policies

- Legalize part-time work for international students.
- Establish clear pathways for long-term work visas for graduates.
- Develop more flexible visa options for foreign university students.

Ensure stability and transparency in essential services

- Implement clear and consistent policies for banking and financial services.
- Remove unnecessary hurdles that prevent students from managing their finances effectively.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความยั่งยืนและประสิทธิผลของบทบาทประเทศไทยในฐานะศูนย์กลางการศึกษาสำหรับนักศึกษาเมียนมา

ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยไทย

ให้ความสำคัญกับความสามารถในการจ่ายและความครอบคลุมด้านการเงิน

- ลดค่าเล่าเรียนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ
- ขยายการเข้าถึงทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อลดภาระทางการเงิน

ส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางวิชาการและสังคมที่ครอบคลุม

- สร้างความมั่นใจในการปฏิบัติที่เท่าเทียมและส่งเสริมการบูรณาการทางวัฒนธรรมและสังคมระหว่างนักศึกษาไทยและต่างชาติอย่างแข็งขัน
- เปิดหลักสูตรภาษาไทยพื้นฐานสำหรับนักศึกษาต่างชาติในทุกมหาวิทยาลัย
- จัดโครงการและกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาไทยและต่างชาติได้เชื่อมโยงกัน
- ทำให้กิจกรรมของมหาวิทยาลัยมีความครอบคลุมสำหรับนักศึกษาทุกคน

ปรับปรุงการสื่อสารและการเข้าถึงภาษา

- จัดเตรียมเอกสารทางราชการ ประกาศสำคัญ และบริการสนับสนุนทั้งหมดเป็นภาษาอังกฤษ
- ยกระดับความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษในหมู่คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ธุรการ
- สร้างความมั่นใจในการเข้าถึงข้อมูลที่เท่าเทียมกันสำหรับนักศึกษาไทยและต่างชาติ

ปรับปรุงกระบวนการทางธุรการให้มีประสิทธิภาพ

- ลดความซับซ้อนของขั้นตอนการสนับสนุนวีซ่าและการเปิดบัญชีธนาคาร
- ปรับปรุงระบบการออกเอกสารขอต่อวีซ่าหนึ่งปีสำหรับบัณฑิตต่างชาติ

ยกระดับหลักสูตรและคุณภาพการสอน

- จัดการกับช่องว่างในการออกแบบหลักสูตรและมาตรฐานการสอนในบางโปรแกรม
- สร้างความมั่นใจว่าค่าเล่าเรียนที่สูงสำหรับหลักสูตรนานาชาตินั้นต้องสอดคล้องกับการศึกษาที่มีคุณภาพสูง
- ปรับปรุงความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษของอาจารย์ผู้สอนชาวไทยให้ได้มาตรฐานหลักสูตรนานาชาติ

ทำให้หลักสูตรทันสมัยและขยายโอกาสทางอาชีพ

- รวมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ เช่น การฝึกงานและการสร้างเครือข่ายอาชีพ
- เตรียมความพร้อมให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบความสำเร็จทางวิชาชีพในระยะยาวผ่านรายวิชาที่ทันสมัยและเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานทางการของไทย

สร้างสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการที่โปร่งใสและเป็นมืออาชีพ

- ดำเนินการปฏิรูปนโยบายเพื่อรับรองการเข้าถึงและความเป็นธรรม
- ขจัดการเลือกปฏิบัติเชิงระบบและรับประกันการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันสำหรับพลเมืองเมียนมา เช่นเดียวกับชาวต่างชาติอื่น ๆ

ลดความซับซ้อนและสร้างมาตรฐานกระบวนการวีซ่าและตรวจคนเข้าเมือง

- ปรับปรุงขั้นตอนการต่ออายุวีซ่าและให้กระบวนการมีความสอดคล้องในทุกจังหวัด
- เปลี่ยนรูปแบบการรายงานตัว 90 วันให้เป็นดิจิทัลหรือยกเลิกเพื่อลดภาระเวลาและค่าใช้จ่ายของนักศึกษา
- จัดอบรมเฉพาะทางสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรักษามาตรฐานวิชาชีพและป้องกันการเรียกรับสินบน เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ให้เกียรติกับนักศึกษาต่างชาติ

นำเสนอนโยบายวีซ่าที่ยืดหยุ่นและสนับสนุน

- อนุญาตให้นักศึกษาทำงานพาร์ทไทม์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- สร้างช่องทางที่ชัดเจนสำหรับวีซ่าทำงานระยะยาวสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
- พัฒนาทางเลือกวีซ่าที่ยืดหยุ่นมากขึ้นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างชาติ

สร้างเสถียรภาพและความโปร่งใสในบริการที่จำเป็น

- ดำเนินนโยบายที่ชัดเจนและสม่ำเสมอสำหรับบริการด้านธนาคารและการเงิน
- ขจัดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นซึ่งขัดขวางนักศึกษาจากการจัดการการเงินของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

References

Primary Data

Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php?

Mahachulalongkornrajavidyalaya University's Registrar's Office at https://reg.mcu.ac.th

Other Publications

Banki, S. (2025). Porosity on the Thailand-Myanmar border: before and after Myanmar's 2021 coup. Journal of Ethnic and Migration Studies, 51(2), 526–545.

Campbell, S., 2012. Cross-ethnic labour solidarities among Myanmar workers in Thailand. Sojourn: Journal of Social Issues in Southeast Asia, 27(2), pp.260–284.

Campbell, S., 2025. The ethnographic crime scene: Tracing the violence within market relations on the Thai-Myanmar border. American Anthropologist, 127(1), pp.20–30.

Chan, K.L.S., 2018. Deprivation of citizenship, undocumented labor and human trafficking: Myanmar migrant workers in Thailand. Regions and Cohesion, 8(2), pp.82–106.

Chan, S.K.L., 2022. Transnational brokers and the desire for labour migration: Decision-making process of Myanmar migrant workers in Thailand. International Migration & Integration, 23, pp.1987–2007.

Dannecker, P. & Schaffar, W., 2016. The Thai-Burmese borderland: Mobilities, regimes, actors and changing political contexts. Asian Anthropology, 15(2), pp.132–151.

Grundy-Warr, C. & Wong Siew Yin, E., 2002. Geographies of displacement: The Karenni and the Shan across the Myanmar-Thailand border. Singapore Journal of Tropical Geography, 23(1), pp.93–122.

Jolliffe, P., 2016. Night-time and Refugees: Evidence from the Thai-Myanmar border. Journal of Refugee Studies, 29(1), pp.1–18.

Lang, H., 2002. Fear and sanctuary: Burmese refugees in Thailand. New York: Cornell Southeast Asia Program.

Olivius, E. & Hedström, J., 2025. 'On the border, I learned how to advocate': Borderlands as political spaces for Burmese women's activism. Journal of Refugee Studies, 38(2), pp.326–339.

Olivius, E., 2017. Sites of repression and resistance: Political space in refugee camps in Thailand. Critical Asian Studies, 49(3), pp.289–307.

Olivius, E., 2019. Time to go home? The conflictual politics of diaspora return in the Burmese women's movement. Asian Ethnicity, 20(2), pp. 148–167.

Pollock, J. & Soe Lin Aung, 2010. Critical times: Gendered implications of the economic crisis for migrant workers from Burma/Myanmar in Thailand. Gender and Development, 18(2), pp.213–227.

Poocharoen, O.-O., Straussman, J.D. & Guinn, D.E., 2021. The problem of chronic refugee communities: Applying complexity theory to the situation along the Thai–Myanmar border. Journal of Refugee Studies, 34(2), pp.1810–1827.

Rhoden, T.F., 2019. Beyond the refugee-migrant binary? Refugee camp residency along the Myanmar-Thailand border. International Migration & Integration, 20, pp.49–65.

Simpson, A., 2013. Challenging hydropower development in Myanmar (Burma): Cross-border activism under a regime in transition. The Pacific Review, 26(2), pp.129–152.

Soe Lin Aung, 2014. The friction of cartography: On the politics of space and mobility among migrant communities in the Thai–Burma borderlands. Journal of Borderlands Studies, 29(1), pp.27–45.

เอกสารอ้างอิง

ข้อมูลปฐมภูมิ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม https://info.mhesi.go.th/stat_std_all.php

สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ https://reg.mcu.ac.th

สิ่งพิมพ์อื่น ๆ

Banki, S. (2025). Porosity on the Thailand-Myanmar border: before and after Myanmar's 2021 coup. Journal of Ethnic and Migration Studies, 51(2), 526–545.

Campbell, S., 2012. Cross-ethnic labour solidarities among Myanmar workers in Thailand. Sojourn: Journal of Social Issues in Southeast Asia, 27(2), pp.260–284.

Campbell, S., 2025. The ethnographic crime scene: Tracing the violence within market relations on the Thai-Myanmar border. American Anthropologist, 127(1), pp.20–30.

Chan, K.L.S., 2018. Deprivation of citizenship, undocumented labor and human trafficking: Myanmar migrant workers in Thailand. Regions and Cohesion, 8(2), pp.82–106.

Chan, S.K.L., 2022. Transnational brokers and the desire for labour migration: Decision-making process of Myanmar migrant workers in Thailand. International Migration & Integration, 23, pp.1987–2007.

Dannecker, P. & Schaffar, W., 2016. The Thai-Burmese borderland: Mobilities, regimes, actors and changing political contexts. Asian Anthropology, 15(2), pp.132–151.

Grundy-Warr, C. & Wong Siew Yin, E., 2002. Geographies of displacement: The Karenni and the Shan across the Myanmar-Thailand border. Singapore Journal of Tropical Geography, 23(1), pp.93–122.

Jolliffe, P., 2016. Night-time and Refugees: Evidence from the Thai-Myanmar border. Journal of Refugee Studies, 29(1), pp.1–18.

Lang, H., 2002. Fear and sanctuary: Burmese refugees in Thailand. New York: Cornell Southeast Asia Program.

Olivius, E. & Hedström, J., 2025. 'On the border, I learned how to advocate': Borderlands as political spaces for Burmese women's activism. Journal of Refugee Studies, 38(2), pp.326–339.

Olivius, E., 2017. Sites of repression and resistance: Political space in refugee camps in Thailand. Critical Asian Studies, 49(3), pp.289–307.

Olivius, E., 2019. Time to go home? The conflictual politics of diaspora return in the Burmese women's movement. Asian Ethnicity, 20(2), pp. 148–167.

Pollock, J. & Soe Lin Aung, 2010. Critical times: Gendered implications of the economic crisis for migrant workers from Burma/Myanmar in Thailand. Gender and Development, 18(2), pp.213–227.

Poocharoen, O.-O., Straussman, J.D. & Guinn, D.E., 2021. The problem of chronic refugee communities: Applying complexity theory to the situation along the Thai–Myanmar border. Journal of Refugee Studies, 34(2), pp.1810–1827.

Rhoden, T.F., 2019. Beyond the refugee-migrant binary? Refugee camp residency along the Myanmar-Thailand border. International Migration & Integration, 20, pp.49–65.

Simpson, A., 2013. Challenging hydropower development in Myanmar (Burma): Cross-border activism under a regime in transition. The Pacific Review, 26(2), pp.129–152.

Soe Lin Aung, 2014. The friction of cartography: On the politics of space and mobility among migrant communities in the Thai–Burma borderlands. Journal of Borderlands Studies, 29(1), pp.27–45.

Appendix: Questionnaire

By proceeding, you consent to provide your answers and acknowledge that your data will be anonymous and securely stored.

❑ Yes ❑ No

Background Information

1. What is your current age?
2. Gender
3. What is your ethnicity? If you are of mixed ethnicity, please select the one that best represents you. If your ethnicity is not listed, please choose 'Others' and identify.
4. Region/State of Origin. If you have lived in multiple places, please select the one that best represents you.
5. Which Thai university are you currently studying at?
6. What is your current level of study?
7. What is your current field of study?
8. Did you study at a university level before coming to Thailand?
   - 8.1 If yes, please specify your major field of study and university before coming to Thailand.
   - 8.2 Which year in the university you were before coming to Thailand?

Migration Experience

9. When did you leave Myanmar?
10. What were the main reasons you left Myanmar? Please choose no more than 3 reasons and rank them. The 1st is the most important reason.

    ❑ Persecution
    ❑ Conflict and Political Instability
    ❑ Forced Conscription
    ❑ Education Crisis
    ❑ Economic Crisis
    ❑ Other

11. Please explain how did you leave your hometown to Thailand? (e.g flight from Yangon, buses, crossing border in Mae Sot, crossing border in Mae Sai etc.) You may explain it in Burmese.

12. Why did you choose Thailand? Please choose no more than 3 reasons and rank them. The 1st is the most important reason.

- ❑ Education Opportunities
- ❑ Job Opportunities
- ❑ Geographical Proximity
- ❑ Cost of Living
- ❑ Cost of Education
- ❑ Cultural Proximity
- ❑ Convenient Visa/ documentation Process
- ❑ Scholarship
- ❑ Other

13. How did you learn about educational opportunities in Thailand? Please choose only major one.

- ❑ Family
- ❑ Friends
- ❑ Education Exhibition
- ❑ Education Agents
- ❑ Online
- ❑ Other

14. Why did you choose this university? Please choose no more than 3 reasons and rank them. The 1st is the most important reason.

- ❑ Reputation
- ❑ Location
- ❑ Academic Excellence
- ❑ Network
- ❑ Convenient Process
- ❑ Scholarship
- ❑ Other

15. How is your tuition fee per semester? (Even you have a scholarship, please specify the tuition fee. If your tuition varies in each semester, please answer the average one)"

16. Do you have a scholarship?
    16.1 If yes, what is the name the scholarship that you got. Feel free to skip if you are not comfortable.

17. What are the main difficulties you face while studying in Thailand? Please choose no more than 3 reasons and rank them. The 1st is the most important reason.

- ❑ Tuition Fee
- ❑ Living Costs
- ❑ Language Barrier
- ❑ Cultural Barrier
- ❑ Livelihood & Daily Life
- ❑ Discrimination
- ❑ Documentation with Thai authorities
- ❑ Documentation with Myanmar authorities
- ❑ Mental Health
- ❑ Job Opportunities

18. How do you plan your future? (No need to be certain, it's just a tendency. You can be honest as your data is anonymized.)

- ❑ Not finishing the degree and returning to Myanmar
- ❑ Not finishing the degree in Thailand, but moving to another country soon
- ❑ Finishing the degree in Thailand and pursuing further education in another country
- ❑ Finishing the degree in Thailand and finding a job in Thailand
- ❑ Finishing the degree in Thailand and finding a job in another country
- ❑ Finishing the degree in Thailand and returning to Myanmar

18.1 Which is the country that you plan to go?

18.2 Why do you choose this country?

18.3 What type of job are you looking for?

18.4 What will you do in Myanmar?

18.5 When do you intend to go back?

Perception of Thailand

19. Have you been in Thailand before?

20. How familiar were you with Thailand before you came here?

- ❑ I traveled to Thailand
- ❑ I have family or relatives in Thailand
- ❑ I can communicate in Thai
- ❑ I learned Thai language before
- ❑ I liked consuming Thai entertainment
- ❑ I followed Thai news
- ❑ I was not familiar with Thailand before
- ❑ If other, please specify

21. How did you perceive Thailand before studying here? Rank 1-5. 5 is very good. 1 is very bad.

22. How do you perceive Thailand now? Rank 1-5. 5 is very good. 1 is very bad.

23. How has your perception changed? Please explain briefly. You can write in Burmese.

24. What do you like most about Thailand? You can write in Burmese.

25.What do you dislike most about Thailand? You can write in Burmese.

26. Any suggestion to Thai universities? You can write in Burmese.

27. Any suggestion to Thai authorities? You can write in Burmese.

ภาคผนวก: แบบสอบถาม

หากดำเนินการต่อ คุณยินยอมที่จะให้คำตอบของท่านและรับทราบว่าข้อมูลของคุณจะไม่ระบุตัวตนและถูกจัดเก็บอย่างปลอดภัย

❑ ใช่ ❑ ไม่

ข้อมูลภูมิหลัง

1. ปัจจุบันคุณอายุเท่าไร
2. เพศของคุณคือเพศใด
3. คุณมีชาติพันธุ์ใด หากท่านมีชาติพันธุ์ผสม โปรดเลือกข้อที่บ่งบอกความเป็นตัวคุณมากที่สุด หากชาติพันธุ์ของคุณไม่มีในรายการ โปรดเลือก “อื่น ๆ” และระบุ
4. ภูมิภาค/รัฐต้นกำเนิด หากคุณเคยอาศัยอยู่ในหลายพื้นที่ โปรดเลือกพื้นที่ที่บ่งบอกความเป็นตัวคุณมากที่สุด
5. คุณกำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยไทยแห่งใด
6. ระดับการศึกษาปัจจุบันของคุณคืออะไร
7. สาขาวิชาปัจจุบันของคุณคืออะไร
8. คุณเคยศึกษาระดับมหาวิทยาลัยก่อนเดินทางมาประเทศไทยหรือไม่
   8.1 หากใช่ โปรดระบุสาขาวิชาเอกและมหาวิทยาลัยก่อนมาประเทศไทย
   8.2 คุณศึกษาอยู่ชั้นปีใดในมหาวิทยาลัยก่อนมาประเทศไทย

ประสบการณ์การย้ายถิ่นฐาน

9. คุณออกจากเมียนมาเมื่อใด
10. เหตุผลหลักที่คุณออกจากเมียนมาคืออะไร โปรดเลือกไม่เกิน 3 ข้อและจัดลำดับ โดยลำดับที่ 1 คือเหตุผลที่สำคัญที่สุด
    - ❑ การประหัตประหาร
    - ❑ ความขัดแย้งและความไม่สงบทางการเมือง
    - ❑ การบังคับเกณฑ์ทหาร
    - ❑ วิกฤตการศึกษา
    - ❑ วิกฤตเศรษฐกิจ
    - ❑ อื่น ๆ
11. โปรดอธิบายว่าคุณเดินทางออกจากบ้านเกิดมายังประเทศไทยอย่างไร (เช่น เที่ยวบินจากย่างกุ้ง รถประจำทาง การข้ามแดนที่แม่สอด การข้ามแดนที่แม่สาย ฯลฯ) คุณสามารถอธิบายเป็นภาษาพม่าได้

12. ทำไมคุณจึงเลือกประเทศไทย โปรดเลือกไม่เกิน 3 ข้อและจัดลำดับ โดยลำดับที่ 1 คือเหตุผลที่สำคัญที่สุด

- ❑ โอกาสทางการศึกษา
- ❑ โอกาสในการทำงาน
- ❑ ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์
- ❑ ค่าครองชีพ
- ❑ ต้นทุนการศึกษา
- ❑ ความใกล้ชิดทางวัฒนธรรม
- ❑ กระบวนการวีซ่า/เอกสารที่สะดวก
- ❑ ทุนการศึกษา
- ❑ อื่น ๆ

13. คุณเรียนรู้เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาในประเทศไทยได้อย่างไร โปรดเลือกข้อหลักเพียงข้อเดียว

- ❑ ครอบครัว
- ❑ เพื่อน
- ❑ นิทรรศการการศึกษา
- ❑ ตัวแทนด้านการศึกษา
- ❑ ออนไลน์
- ❑ อื่น ๆ

14. ทำไมคุณจึงเลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้ โปรดเลือกไม่เกิน 3 ข้อและจัดลำดับ โดยลำดับที่ 1 คือเหตุผลที่สำคัญที่สุด

- ❑ ชื่อเสียง
- ❑ ทำเลที่ตั้ง
- ❑ ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- ❑ เครือข่าย
- ❑ กระบวนการที่สะดวก
- ❑ ทุนการศึกษา
- ❑ อื่น ๆ

15. ค่าเล่าเรียนของคุณต่อภาคการศึกษาเป็นเท่าใด (แม้ว่าคุณจะได้รับทุนการศึกษา โปรดระบุค่าเล่าเรียน หากค่าเล่าเรียนของคุณแตกต่างกันในแต่ละภาคการศึกษา โปรดตอบเป็นค่าเฉลี่ย)

16. คุณมีทุนการศึกษาหรือไม่

    16.1 หากมี ทุนการศึกษาที่คุณได้รับชื่อว่าอะไร
    (ข้ามข้อนี้ได้หากคุณไม่สะดวกใจ)

17. ความยากลำบากหลักที่คุณเผชิญขณะศึกษาอยู่ในประเทศไทยคืออะไร โปรดเลือกไม่เกิน 3 ข้อและจัดลำดับ โดยลำดับที่ 1 คือเหตุผลที่สำคัญที่สุด

- ❑ ค่าเล่าเรียน
- ❑ ค่าครองชีพ
- ❑ อุปสรรคทางภาษา
- ❑ อุปสรรคทางวัฒนธรรม
- ❑ ความเป็นอยู่และชีวิตประจำวัน
- ❑ การเลือกปฏิบัติ
- ❑ เอกสารกับหน่วยงานไทย
- ❑ เอกสารกับหน่วยงานเมียนมา
- ❑ สุขภาพจิต
- ❑ โอกาสในการทำงาน

18. คุณวางแผนอนาคตอย่างไร (ไม่จำเป็นต้องแน่นอน เป็นเพียงแนวโน้ม คุณสามารถตอบตามความจริงเนื่องจากข้อมูลของคุณจะไม่ระบุตัวตน)
    - ❑ ไม่สำเร็จการศึกษาและเดินทางกลับเมียนมา
    - ❑ ไม่สำเร็จการศึกษาในไทย แต่จะย้ายไปประเทศอื่นเร็ว ๆ นี้
    - ❑ สำเร็จการศึกษาในไทยและศึกษาต่อในประเทศอื่น
    - ❑ สำเร็จการศึกษาในไทยและหางานทำในไทย
    - ❑ สำเร็จการศึกษาในไทยและหางานทำในประเทศอื่น
    - ❑ สำเร็จการศึกษาในไทยและเดินทางกลับเมียนมา

    18.1 ประเทศใดที่คุณวางแผนจะไป

    18.2 ทำไมคุณจึงเลือกประเทศนี้

    18.3 งานประเภทใดที่คุณกำลังมองหา

    18.4 คุณจะทำอะไรในเมียนมา

    18.5 คุณตั้งใจจะกลับเมื่อใด

ทัศนคติต่อประเทศไทย

19. คุณเคยมาประเทศไทยมาก่อนหรือไม่
20. คุณมีความคุ้นเคยกับประเทศไทยมากเพียงใดก่อนมาที่นี่
    - ❑ ฉันเคยเดินทางมาประเทศไทย
    - ❑ ฉันมีครอบครัวหรือญาติในประเทศไทย
    - ❑ ฉันสามารถสื่อสารภาษาไทยได้
    - ❑ ฉันเคยเรียนภาษาไทยมาก่อน
    - ❑ ฉันชอบเสพสื่อบันเทิงไทย
    - ❑ ฉันติดตามข่าวสารประเทศไทย
    - ❑ ฉันไม่คุ้นเคยกับประเทศไทยมาก่อน
    - ❑ หากอื่น ๆ โปรดระบุ
21. คุณมีความรับรู้ต่อประเทศไทยอย่างไรก่อนมาศึกษาที่นี่ จัดอันดับ 1-5 โดย 5 คือดีมาก 1 คือแย่มาก
22. คุณมีความรับรู้ต่อประเทศไทยอย่างไรในขณะนี้ จัดอันดับ 1-5 โดย 5 คือดีมาก 1 คือแย่มาก
23. การรับรู้ของคุณเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร โปรดอธิบายโดยสังเขป คุณสามารถเขียนเป็นภาษาพม่าได้
24. คุณชอบอะไรมากที่สุดเกี่ยวกับประเทศไทย คุณสามารถเขียนเป็นภาษาพม่าได้
25. คุณไม่ชอบอะไรมากที่สุดเกี่ยวกับประเทศไทย คุณสามารถเขียนเป็นภาษาพม่าได้
26. มีข้อเสนอแนะใดต่อมหาวิทยาลัยไทยหรือไม่ คุณสามารถเขียนเป็นภาษาพม่าได้
27. มีข้อเสนอแนะใดต่อหน่วยงานทางการของไทยหรือไม่ คุณสามารถเขียนเป็นภาษาพม่าได้

About the authors

Dr. Nyi Nyi Kyaw is a Marie Curie Research Fellow at the School of Sociology, Politics and International Studies, University of Bristol, and an Honorary Fellow at the Peter McMullin Centre on Statelessness, Melbourne Law School. Prior to joining Bristol, he served as one of twelve Research Chairs on Forced Displacement in the Global South, a position funded by the International Development Research Centre (Canada) and based at Chiang Mai University, Thailand. He holds a PhD in International and Political Studies from the University of New South Wales in Canberra. His research explores identity, citizenship, nationalism, (forced) migration, and contentious politics, with a focus on Myanmar. His work has appeared in Political Geography, Social Identities, Journal of Immigrant & Refugee Studies, Asian Journal of Law and Society, and Statelessness & Citizenship Review, among others.

Dr. Sirada Khemanitthathai is a lecturer at School of International Affairs, Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Mai University. She also currently serves as a Research Chair on Forced Displacement in Southeast Asia at the Regional Center for Social Science and Sustainable Development (RCSD). She graduated with a PhD in Politics and International Studies from SOAS, University of London. Her research interests include politics of international migration, human rights in International Relations, and contemporary politics of Myanmar. Her ongoing research projects are related to border security at the Myanmar-Thailand border after the 2021 coup and internationalization of Myanmar's political crisis, especially migration from Myanmar.

เกี่ยวกับผู้เขียน

ดร.หนี่ หนี่ จ่อ (Dr. Nyi Nyi Kyaw) เป็นนักวิจัยทุนมารี คูรี (Marie Curie Research Fellow) ประจำสำนักวิชาสังคมวิทยา การเมือง และการระหว่างประเทศศึกษา มหาวิทยาลัยบริสตอล (University of Bristol) และนักวิจัยกิตติมศักดิ์ที่ศูนย์ปีเตอร์ แมคมัลลิน ว่าด้วยสถานะบุคคลไร้สัญชาติ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ก่อนร่วมงานกับมหาวิทยาลัยบริสตอล เขาเคยดำรงตำแหน่งเป็นหนึ่งในสิบสองประธานวิจัยด้านการพลัดถิ่นโดยบังคับในซีกโลกใต้ (Research Chairs on Forced Displacement in the Global South) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยการพัฒนาระหว่างประเทศ (แคนาดา) และประจำอยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย เขาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการระหว่างประเทศและรัฐศาสตร์ศึกษาจากมหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ (University of New South Wales) ในแคนเบอร์รา งานวิจัยของเขาสำรวจประเด็นอัตลักษณ์ ความเป็นพลเมือง ชาตินิยม การ(บังคับ)ย้ายถิ่น และการเมืองเรื่องการต่อสู้ (Contentious politics) โดยเน้นที่ประเทศเมียนมา ผลงานของเขาปรากฏในวารสารต่างๆ อาทิ Political Geography, Social Identities, Journal of Immigrant & Refugee Studies, Asian Journal of Law and Society และ Statelessness & Citizenship Review

ดร.ศิรดา เขมานิฏฐาไท (Dr. Sirada Khemanitthathai) เป็นอาจารย์ประจำสำนักวิชาการระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งประธานวิจัยด้านการพลัดถิ่นโดยบังคับในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Research Chair on Forced Displacement in Southeast Asia) ประจำอยู่ที่ศูนย์ภูมิภาคด้านสังคมศาสตร์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Regional Center for Social Science and Sustainable Development: RCSD)คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการเมือง และการระหว่างประเทศศึกษาจาก SOAS, University of London ความสนใจด้านการวิจัย ได้แก่ การเมืองของการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ สิทธิมนุษยชนในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการเมืองร่วมสมัยของเมียนมา โครงการวิจัยปัจจุบันเกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนบริเวณชายแดนไทย-เมียนมาหลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2564 และผลกระทบข้ามพรมแดนของของวิกฤตการเมืองเมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายถิ่นฐานจากเมียนมา

Nelson Mandela Center

CONFLICT RESOLUTION | ATROCITY PREVENTION | HUMAN SECURITY

Faculty of Political Science | Chulalongkorn University

Hanns Seidel Foundation

www.hss.de